

NOVADNIEKS

PREIĻU RAJONA LAIKRAKSTS

• Sestdiena, 1996. gada 2. novembris

• Nr. 81 (6702)

NEDEĻA LATVIJĀ

◆ Saeima divas reizes izskatīja likumprojektu par obligāto militāro dienestu, taču galīgi to nepieņēma. Ceturtdien deputāti likumprojekta apspriešanu pārtrauca pie panta par karavīru sociālajām garantijām.

◆ Ministru kabinets konceptuāli nolēma nesamazināt privatizācijas sertifikātu vērtību un nesaīsināt to izmantošanas laiku.

◆ Ministru kabinets pieņēma dzīvojamo māju privatizācijas koncepciju, kas paredz paātrināti privatizēt dzīvokļus arī valstij piederošajos namos, nevis tikai pašvaldību mājās, kā tas bija līdz šim.

◆ Ministru prezidents Andris Šķēde iesniedza valdošajām partijām priekšlikumus par Ministru kabineta struktūras racionalizēšanu. Valdības skaitlisko sastāvu paredzēts samazināt gandrīz uz pusi — no 29 ministriem līdz 15 ministriem.

◆ Vakar lika atklāt «Lauku Avizes» organizētā 3. Zemnieku saeima, kurā divas dienas spriedis par pašreizējām norisēm Latvijas laukos.

◆ Ekonomikas ministrija pieņēma lēmumu ar šī gada 15. novembri sākt kompensācijas sertifikātu dzēšanu tiem, kas sertifikātus kā kompensāciju saņēmuši par nepiešķirto lauku zemi. Naudu izmaksās Latvijas Krājbankas un Hipotēku un zemes bankas nodaļās.

◆ Notika Latvijas un Krievijas delegāciju kārtējais sarunraunds, kurā abas pušes turpināja meklēt pieņemamus risinājumus abu valstu robežjautājumā.

◆ Latviju apmeklēja Krievijas Federācijas ministrs. Valsts īpašuma komitejas priekšsēdētājs Alfrēds Kohs un Krievijas Rūpnieku un uzņēmēju savienības prezidents Arkādijs Volksis, lai turpinātu vasarā aizsāktās sarunas par Liepājas ostas izmantošanu Krievijas tranzīta vajadzībām.

◆ Saeimā izveidotā «Bankas Baltija» (BB) krīzes izmeklēšanas komisija aicināja valdību izskatīt jautājumu par 500 latu kompensācijas izmaksāšanu BB noguldītājiem ar speciālām valsts parādzimēm.

◆ Latvijas Sociāldemokrātiskās strādnieku partijas 27. kongress uzņēma šajā partijā «Latvijas cēla» «trešo lokomotīvi» 6. Saeimas vēlēšanās, bijušo iekšlietu ministru un bijušo «ceļinieku» Jāni Adamsonu un ievēlēja viņu par vienu no partijas priekšsēdētāja vietniekiem.

◆ LR prokuratūra uzrādīja galīgo apsūdzību bijušajam «Bankas Baltija» uzraudzības padomes priekšsēdētājam Aleksandram Laventam un bijušajam bankas prezidentam Tālim Freimanim, pirmo apsūdzot apzinātā bankas novešanās līdz bankrotam, bet otro — par gatavību naudas deļ īstenot noziedzīgu bankas politiku.

◆ Eiropas basketbola čempionāta kvalifikācijas turnīra kārtējā spēlē Latvijas izlase ar 76:66 uzvarēja Anglijas valstsvienību.

Viņa joprojām ir darba un cilvēku vidū

Un, cerams, ka tās būs vēl ilgi. Tā par savu ilggadējo kolēģi Kapitolinu Maksimovu teica Preiļu tiesu izpildītāju kantora vadītāja Ennata Rinča. Un pieminēja, ka 30. oktobris viņu nelielajam kolektīvam būs svētku diena, jo Kapitolinai Maksimovai pienākusi septiņdesmitā dzimšanas diena.

Patiesībā izrādījās, ka šo nozīmīgo notikumu nebija aizmirsuši arī Preiļu rajona tiesas, rajona prokuratūras, zemesgrāmatu nodaļas darbinieki un daudzi citi. Krāšņi ziedu pušķi un silti apsveikuma vārdi bija tikai maza daļiņa no skaisto vēlējumu klāsta, kas Kapitolinai Maksimovai par godu skanēja viņas jubilejā.

Varu galvot, ka mūsu pilsētā nav nemaz tik daudz cilvēku, kuri savai praktiski vienīgajai darba vietai būtu veltījuši tik daudz sava mūža gadu, tik daudz spēka un pūļu. Pēc pāris mēnešiem, precīzāk, nākamā gada 16. janvārī būs pilni četrdesmit septiņi gadi kopš Kapitolina sāka strādāt Preiļu rajona tiesā par sekretāri. Bet jau nākamā gada 9. jūlijā parakstīta pavēle par viņas iecelšanu tiesu izpildītāja amatā. Un tā — līdz šai baltai dienai, caur priekiem un bēdām, caur rūpēm un panākumiem.

— Patiešām apskaužama ir mūsu Kapas enerģija, — saka tiesu izpildītāju kantora vadītāja Ennata Rinča. Pat mēs, gados jaunākas un pavisam jaunas viņas kolēģes tikko tiekam līdzī. Pedējos gados, kad Latvijā tik daudz kas izmainījies, arī tiesu iz-

pildītājiem strādāt ir kļuvis daudz sarežģītāk. Bet Kapa lieliski orientējas visās likumdošanas nišās, vienmēr par visu ir lietas kursā, tiek galā ar mantu aprakstīšanām, utrupēm un izsolēm. Ir uzstājīga un prasīga, bet bez tā jau šajā darba nemaz nevar.

Ilgus gadus tiesu izpildītāju kabineti bija turpat blakus rajona tiesai. Un visiem tiesas darbiniekiem viņa ir bijusi gluži kā māmiņa. Padomdevēja, aizbildne, uzticības persona vai gluži vienkārši miļš cilvēks, kuram var izstāstīt par visiem priekiem, kurai uz pleca var visas bēdas izraudāt. Daudzi tagad vairs nestrādā tiesā, bet citos atbildīgos amatos, tomēr mūsu Kapu neaizmirst.

Lūk, ko par Kapitolinu Maksimovu saka zvērinātā advokāte Lilija Kalniņa:

— Viņa ir kā agrs putniņš, jau mazā rīta gaismiņā ir augšā.

Pirms darba vēl jāpaspēj apkopt savu saimniecību. Diez vai kāds no viņas kolēģiem var palepoties ar to, ka pagalmā ir visraibākā mājputnu saime. Bet Kapitolinai tāda ir — aizrašanās un vaļasprieks.

Un jābrīnās arī par to, ka pēc garas un smagas darba dienas viņa paspēj izlasīt

jaunākās avīzes. Bet izlasītās grāmatas droši vien varētu sakraut kaudzē, kas sniegtos vairākstāvu mājas augstumā. Lai viņai pietiek spēka un veselības vēl ilgiem mūža gadiem!

L.Kirillova
J.Silicka foto

LĪVANU PILSĒTAS DOME

Līvānu pašvaldības budžeta ieņēmumi un izdevumi šī gada 9 mēnešos

Ieņēmumi — Ls 414759 (69,6%) no gadā plānotajiem Ls 595875.

Izdevumi — dome 66,3% no gadā plānotajiem Ls 82491; 1. vidusskola 62,1% no Ls 119346; 2. vidusskola 58,5% no Ls 94488; mūzikas skola 70,9% no Ls 13740; bērnu un jauniešu centrs 36,4% no Ls 6520; bērnu darbs «Rūķi» 43,1% no Ls 42625; kultūras nams 64,1% no Ls 40271; pilsētas bibliotēka 52,2% no Ls 14045; bērnu bibliotēka 67,7% no Ls 4133; kapliča 49,3% no Ls 3119; tautsaimniecība 77,3% no Ls 84697.

Izdevumi 9 mēnešos sociālajai nodrošināšanai — Ls 75329 (83,7%). No tiem mājas aprūpei iztērēti Ls 2149, pusdienu skolās Ls 600, vienreizējiem pabalstiem Ls 9015, apbedīšanas pakalpojumiem; īrei, apkurei bērniem bāreņiem

Ls 871, par malku Ls 26931, īres, apkures deklarācijām Ls 35763.

Līdzekļu piešķiršana

Dome nolēma piešķirt pabalstu stipendijas apmērā no 1996. gada 1. oktobra līdz 31. decembrim Svetlanai Petrovai un Maksimam Kuļgajevam, kuri mācās Saules skolā Daugavpilī, jo šo skolēnu ģimenes atzītas kā trūcīgas.

Par maksas pakalpojumiem

Izskatot Līvānu pilsētas dzīvojamo māju privatizācijas komisijas iesniegumu, dome nolēma noteikt reģistrācijas maksu fiziskām personām dzīvokļu privatizēšanas izsolēs — Ls 5.

Samazināts siltumenerģijas realizācijas tarifs Līvānu pilsētas domei un tās iestādēm

Dome nolēma: — Atcelt 1996. gada 13. septembra Līvānu pilsētas domes lēmumu nr. 48-5(3) punktu par 1996./97. g. apkures sezonā pašvaldības uzņēmuma «Siltum-

tikli» saražotās siltumenerģijas realizācijas tarifu Līvānu pilsētas domei un tās iestādēm — Ls 17,10 par 1 Gkal siltumenerģijas (bez PVN).

— Apstiprināt 1996./97. g. apkures sezonā PU «Siltumtikli» saražotās siltumenerģijas realizācijas tarifu Līvānu pilsētas domei un tās iestādēm Ls 10,83 par 1 Gkal siltumenerģijas (bez PVN), ievērojot, ka dome apkurei nodod savā īpašumā esošo mazutu.

Par autotransporta nodošanu

Izskatot Līvānu DzKSU iesniegumu, dome nolēma nodot DzKSU īpašumā pilsētas domei piederošos autotransporta līdzekļus: automašīnu ZIL MMZ-45022 (1978.g.) ar bilances vērtību Ls 610 un atlikušo vērtību 0; piekabī DARZ 85251 (1990.g.) ar bilances vērtību Ls 600 un atlikušo vērtību Ls 104,96; smago mašīnu autoiekrāvēju (1988.g.) ar bilances vērtību Ls 1049,50 un atlikušo vērtību Ls 134,30.

Daina Kursīte

Tikšanās ar raidījuma «Tēvu laipa šaizemē» veidotājiem

■ Bauskas rajona Mežotnes pili Latvijas radio raidījums «Tēvu laipa šaizemē» atskatījās uz divu gadu laikā padarīto. Ēterā izskanējušas jau septiņdesmit četras pārraides. Tas nozīmē, ka visa Latvija ir daudz jauna un interesanta uzzinājusi par septiņdesmit četriem pagastiem.

Šo pagastu vidū ir arī divas mūsu rajona pašvaldības — Aizkalnes un Vārkavas pagasti, par kuriem pārraides skanēja pagājušajā gadā. Uz Mežotni aizbrauca Vārkavas pagasta padomes priekšsēdētājs Artūrs Štagars, Aizkalnes pagasta padomes sekretāre Maija Paegle, kā arī rajona padomes sekretāre Valentīna Brice un

pašvaldību darba koordinatore Aina Pastore. Raidījuma «Tēvu laipa šaizemē» redaktore Ingrida Stroda ir tas cilvēks, kura balss ēterā atskanam gaida daudzi jo daudzi lauku ļaudis. Protams, varētu būt lielāka formu daudzveidība, taču atskatot ievada melodijai, daudzi saausās, sak, tūlīt varēs dzirdēt ko interesantu par lauku ļaudīm, kuri dzīvo gluži tādā pat pagastā, tikai Latvijas citā malā.

Sveču gaisma Mežotnes pili, kamermūzika pils velvēs, senā polonēze — tas radīja gaisotni, kas tuvināja visus tikšanās dalībniekus. Un, ja reiz kopā sanākuši pagastu vadītāji, tad neiztikt bez ilgām sarunām par kopīgām problēmām. Protams, visus uz-

trauc administratīvi teritoriālā reforma, mūžīgais finansiālo līdzekļu trūkums.

Raidījuma «Tēvu laipa šaizemē» dalībnieki bija vienisprātis, ka stāstījumi par Latvijas pagastiem ir interesanti un gaidīti. Republikā un arī Preiļu rajonā vēl ir daudz pašvaldību, kur radio ļaudis vēl nav bijuši.

Kā atzina rajona padomes pašvaldību darba koordinatore Aina Pastore, patikamu iespaidu atstājis arī Mežotnes pagasts, kurā ļaudis pamazām vien ir saposuši un izremontējuši brīnišķīgo veclaiku pili. Tagad tā ir ne vien romantiska vieta dažādiem svētku pasākumiem, bet arī ienākumu avots paplāņajam pagasta maciņam.

L.Kirillova

VIETĒJĀS ZIŅAS

Aglona pastkartēs un fotogrāfijās

■ Aglonas pagasta sešdesmitgadei, kuru pagasts gatavoja drīzumā svinēt, atklāta izstāde Jaunaglonas lauksaimniecības skolas muzejā.

Muzeja vadītāja Irēna Ancāne pastāstīja, ka izstādē aplūkojami 170 darbi — fotogrāfijas un pastkartes, kurās redzama senā Aglona. Pastkartes ņemtas gan no Preiļu vēstures un lietišķās mākslas muzeja, gan arī no skolas muzeja fondiem. Sagatavotas arī citas jaunas ekspozīcijas — par Aglonas kulta vietām, pilskalniem, par katoļu jaunatnes dziesmu svētkiem trīsdesmitajos gados un 1991. gadā, par Aloiziju Broku.

Lauksaimniecības skolas muzejs sācis sadarboties ar Aglonas vidusskolas novadpētniecības pulciņu, izmanto arī tā savāktos materiālus.

Izstādē «Aglonas novads senajās fotogrāfijās» vieni no pirmajiem aplūkoja Jaunaglonas skolas audzēkņi lielajā jauno grupu iesvētības ballē. Šogad uzņemtie audzēkņi pirms metās jautrību un mūzikas virpulī, iepazīs ar skolu, ar tās vēsturi — skolas muzejā. Jauno grupu iesvētības balli sarīkoja skolotāja Elvīra Nikolajenko.

Kad mācās skolotāji, skolēni nemācās

■ Pagājušajā nedēļā sākās klašu audzinātāju darba organizatoru kursi, uz kuriem jau vasarā pieteicās daudz rajona skolu skolotāji.

Interesentu bija tik daudz, ka lektore no Pedagoģu izglītības atbalsta centra psiholoģe Inta Vadone uzskatīja, ka normālam darbam grupa ir par lielu, rajona skolu valdei bija jādomā par viņu skaita ierobežošanu.

Klašu audzinātāji noklausījās lekciju «Darbs ar vecākiem», par klašu audzinātāju darba organizēšanu. Šie kursi turpināsies.

Šonedēļ visu nedēļu notiek kursi ģeogrāfijas skolotājiem. Nedēļas nogalē un jaunās nedēļas sākumā, kā arī pēc nedēļas vēleirz matemātikas skolotāji strādās kopā ar lektori no Daugavpils universitātes. Fizikas skolotāji Līvānu 1. vidusskolā tikās seminārā par tēmu «Datoru izmantošana fizikas mācīšanās». Pieredzē uz Rēzeknes rajona skolām, kā arī iepazīties ar Bērzgales amatu meistarību skolu devās skolu direktori. Lielā iespaidu atstājusi Malta 1. vidusskola un Kalnezersa pamatskola.

Skolotāju sekošana līdz pedagogijas jaunumiem, zināšanu papildināšana apšveicama lieta, arī izrašanās no skolas apnicīgajām rūpēm uz dienu un uzturēšanās kolēģu sabiedrībā ir patīkama, taču tajā pat laikā šī iemesla dēļ skolās nenotiek daudz stundu. Ja pie it kā saprotamās skolotāju vēlēšanās padziļināt zināšanas piesummē tās reizes, kad vīrusu infekcijas no ierindas izrauj skolotāju vai arī viņas mazgadīgo bērnu, ja vēl dažādus nekad neplānojamus kavējumus, — bēres, braucieni uz Franciju, Dāniju u.tml. — nenotikušo stundu skaits sanāk iespaidīgs. Sevišķi tas izjūtams lielās skolās, kur daudz skolotāju un daudz iemeslu nenotikt stundām.

Jautāta, vai skolotāju mācīšanās negatīvi neietekmē skolēnu mācīšanos, rajona skolu valdes metodiskā centra vadītāja Valentīna Karpušenko skaidroja, ka lielā mērā kurss, semināru organizēšana atkarīga no lektoriem, kuri uz Preiļiem ir ar mieru braukt lielākoties tikai darbdiēnās. Savukārt rudens brīvlaiks, ko katra skola nosaka atšķirīgi, arī nedod iespēju skolotājus sapulcināt no mācībām brīvā laikā.

Piemēram, šoruden 14 skolās brīvlaiks ir šonedēļ, kas ir optimālais laiks, jo ir pats semestra vidus, daļā skolu tas bija pagājušajā nedēļā, Preiļu 1. — aizpagājušajā, bet vēl citās — būs nākamnedēļ.

Bet skolās dažāda mācību grāmata mācību gada beigās tā arī paliek līdz galam neizlasīta un neiemācīta.

Izteismīgākie runātāji — Līvānu 2. vidusskolā

■ «Mans mīļākais dzejolis» — tā saucās konkurss, uz kuru bija aicināti krievu skolu 2.-4. klašu skolēni, kas apgūst latviešu valodu, jo dzejoļi bija jāskaita latviešu valodā.

Kā novērtēja žūrija, kura strādāja latviešu valodas skolotāju krievu plūsmas skolās metodiskās apvienības vadītājas Vilhelmīnes Jakimovas vadībā, vislabākās latviešu valodas zināšanas ir Līvānu 2. vidusskolā. Konkurss labi bija sagatavojušies visi tā 22 dalībnieki, tomēr pirmo vietu ieguva Kristīne Sulaine un Svetlana Kopilova no Līvānu 2. vidusskolas otrās un ceturtais klases.

L.Rancāne

Priekšstats par to, kā var gleznot

■ Mēs ar klasi pabijām Vitālija Kalvāna (1909.-1965.) gleznu izstādē. Mākslinieks ir dzimis bijušajā Rēzeknes apriņķī, Andrupenes pagastā. Viņš ir beidzis Latvijas Mākslas akadēmiju, dabasskatu meistardarbnīcu.

Visas izstādē redzētās ainavas vienoja kopīga tēma — tas bija darbu cikls par vietām, kurās kādreiz dzīvojis J.Rainis. Šajā darbu ciklā visvairāk gleznoti bija Birkeneļi — darbos «Raina stādītās bumbieres», «Rudens Birkeneļos» un citas. Arī Tadenava — pavasarī un vasarā. Interesanti bija ieraudzīt Jasmuižu un Jašas upi vēlreiz — šoreiz V.Kalvāna acīm, saskaņot kaut ko agrāk nepamanītu.

Visas krāsas, kas izmantotas gleznās, izstaro mieru, nebija izmantotas spilgtas un savstarpēji kontrastējošas krāsas, tomēr krāsu gamma bija diezgan plaša — no pelēka ezera ūdeņos līdz pat sarkanam rudenīgajās kļavu lapās.

Visvairāk gleznoti bija koki un trīs gadalaiki, kad kokiem ir lapas — pavasarī, vasarā un rudenī. Kaut kur starp kokiem kustējās arī cilvēki, bet tie nebija spilgti iezīmēti, tie nekontrastēja ar dabas mierīgumu, bet saplūda ar to.

Vislabāk man patika dabasskats ar Randenes plavu ezeriņu — gleznā tas bija vienkāršs, pelēks ūdens pleķītis, bet tas bija dzīvs, man liekas, es pat jutu tā elpu. Šīs gleznas vienoja ne tikai tas, ka tajās attēlotas J.Rainā dzīvesvietas, tās vienoja arī vienkāršība.

Mans ieguvums no redzētajām gleznām ir ne tikai J.Rainā dzīvesvietu atkārtota vēleirz, bet arī vēl viena latviešu mākslinieka iepazīšana, Latvijas un Latgales dabas ieraudzīšana sešdesmitajos gados un vēl viens priekšstats par to, kā var gleznot.

Linda Ivanova,
Preiļu 1. pamatskolas
8.d klases skolniece

Brīvbilletes no Kanādas fonda

■ Jau ilgāku laiku Kanādas latviešu Nacionālās operas fonds, kura priekšsēdētāja vietnieks ir mūsu novadnieks medicīnas doktors Eduards Upenieks, par savu galveno misiju uzskata brīvbilētu sagādāšanu Latvijas skolu jaunatnei Operas teātra izrāžu apmeklējumiem Rīgā.

Ar Upenieka kunga gādību Operu par brīvu apmeklējumiem bijušās Preiļu 1. vidusskolas un citu rajona skolu jaunieši. Šajā sezonā, pēc Eduarda Upenieka teiktā (viņš kopš vasaras viesojas dzimtenē — Vārkavas pagasta Šķīlteros un Preiļos), izrādes Operā par brīvu varēsot apmeklēt ap 2000 skolēnu, jo Kanādas latviešu Nacionālās operas fonda bilētu skaitu ievērojami palielinājis. Brīvbilētes būšot arī Preiļu Valsts ģimnāzijas un pamatskolas audzēkņiem.

J.Aizkalns

Par pilsētas sakoptību atbildīgs ne tikai «Saimnieks»

Kad rudens vēji plūnī pēdējās koku lapas, sākas lielie tīrīšanas darbi, lai līdz salam sakoptu ielas, skvērus, namu pagalmus. Preiļu pilsētas pašvaldības uzņēmuma «Saimnieks» direktors **Antons Krišāns (attēlā)** stāsta:

— Kā katru rudeni, izvedam lapas, citus atkritumus. Strādā sētnieki savās teritorijās, bezdarbnieki. Organizētāki varētu būt dzīvojamo māju īrnieki, privātu uzņēmumu īpašnieki, jo rudens vēji lapas iznēsā pa visu pilsētu. «Saimnieks» sniedz transporta pakalpojumus, kuri nav dārgi. Daži privātmāju saimnieki «piemirst», ka ir atbildīgi arī par ielas daļas sakārtošanu un visus atkritumus no nama pagalma izmet uz ielas.

Strādā 20 algoti sētnieki un 9 teritoriju apkopēji. Turpmāk pret viņiem būs vēl prasīgāki. Ja sētnieks savu darbu izdara pavisai vai neveic laikus, nav problēmu darba attiecību pārtraukšanai, jo pilsētā darbu meklē daudzi. Neesam noteikuši konkrētu darba stundu grafiku sētniekiem, taču ir prasība — ielas daļai, trošuāram un visai teritorijai jābūt sakoptai jebkurā diennakts stundā.

To, kas atkarīgs no «Saimnieka», mēs paveiksim. Cits jautājums — vai savas teritorijas laikus sakops namīpašnieki un kā panākt, lai visu namu pagalmi būtu tīri. Uztrauc arī tas, ka daudzi iedzīvotāji savus sadzīves atkritumus spaiņus nemēdz nest uz automašīnām noteiktajā laikā, bet izber skvēros, uz ielām, pie kaimiņu nama. Tā tas ir Rancāna ielā un citur.

Pilsētas sakopšanā strādā arī bezdarbnieki. 40-50 cilvēki ir nostrādājuši noteiktās stundas, lai saņemtu vismaz minimālu atalgojumu par darbu. Pārsvārā šie cilvēki darbojas parkā, kā arī citu teritoriju sakārtošanā. No parka kanāliem, kur šogad ūdens ir maz, tagad izvācam nolūzušos kokus. Jāpabeidz Parka ielas veco koku izzāģēšana. Šis darbs saskaņots ar speciālistiem. Vecu koku izzāģēšana notiks arī

Raiņa bulvārī, Daugavpils ielā un citur.

Ir sagatavotas smiltis apledojušo ceļiņu un ietvju nokaisīšanai ziemā. Sniega tīrīšanai un izvešanai no ielām sakārtota tehnika. Taču

nedrīkstētu atkārtoties iepriekšējās ziemas problēma, kad dažī namīpašnieki, individuālie uzņēmumi trotuārus tīrīja pavisai vai to nedarīja nemaz. Ceru, ka šoziem kopā ar

pilsētas domi izdosies nodrošināt labāku pilsētas sakoptību.

Gan «Saimnieku», gan iedzīvotājus satrauc suņu problēma. Vieni prasa suņus vispār aizliegt turēt pilsētā, iznīcināt klejojošos ar jebkādiem līdzekļiem, citi atkal ir dabas draugi un aicina būt žēlsirdīgiem pret dzīvniekiem — arī klejojošiem. Nav sliktu suņu, bet ir slikti viņu saimnieki. Un tomēr. Pilsētā parādās arvien vairāk plēsīgu suņu, kuri var radīt ļoti bīstamas sekas cilvēkiem. Diemžēl suņu turētājus tas īpaši neuztrauc, jo šos zvērus viņi laiž pastaigās bez uzpuņiem, ļauj viņiem izskrieties dzīvojamo namu mikrorajonos utt. Iedzīvotāji pamatoti protestē, un ne tikai par to, bet arī par zālāju, ielu, pat puķu dobjū pieķēzīšanu ar suņu mēšiem.

«Saimnieks» vēleirz brīdina suņu turētājus, ka visi suņi, kuri uz ielas būs izvesti bez uzpuņiem (arī saimnieka pavadībā), tiks uzskatīti par klejojošiem un var tikt iznīcināti. Arī saitei, kurā ved suni, ir jābūt īsai.

Aicinām pieteikties pilsētas iedzīvotājus, kuri ir ar mieru slēgt līgumu ar «Saimnieku» par klejojošo dzīvnieku izķeršanu ar tīkliem.

Sarunas nobeigumā Antons Krišāns teica: — Mūsu pilsēta ir tāda, kādu mēs to paši veidojam. Diemžēl prelieši nereti ir skaļi kritizētāji par nesakoptību, bet bieži vien paši šo nesakoptību arī rada.

A.Iļina
J.Silicka foto

1. novembris zemes reformā

■ Šā gada 1. novembrī noslēdzās zemes reformas pirmā kārtā. Kā tas izpaužas praksē?

Saskaņā ar likuma «Par zemes reformu Latvijas Republikas lauku apvidos» 11. pantu Latvijas Republikas pilsoņi un pilngadīgie iedzīvotāji, kā arī ārzemēs dzīvojošie bijušie zemes īpašnieki vai viņu mantinieki varēja iesniegt pieprasījumu par zemes piešķiršanu lietošanā, norādot termiņu, ar kuru viņi vēlas uzsākt zemes izmantošanu, bet ne vēlāk par 1996. gada 1. novembri. Tas ir tā saucamais zemes termiņpieprasījums. Šādu termiņpieprasījumu pārsvarā izmantoja zemes bijušie īpašnieki vai viņu mantinieki.

Termiņpieprasījuma zemes pagastu pašvaldības nodeva termiņlietošanā vai nomas lietošanā līdz 1996. gada 1. novembrim citām juridiskām vai fiziskām personām.

Likuma «Par zemes privatizāciju lauku apvidos» 9. pants nosaka, ka gadījumos, kad zeme bijušajiem īpašniekiem vai viņu mantiniekiem nav piešķirta, bet tikai rezervēta, viņu zemes īpašuma tiesības tiek atjaunotas, saglabājot līdzšinējiem zemes lietotājiem zemes lietošanas tiesības, bet ne ilgāk par zemes termiņpieprasījuma laiku, tas ir, ne ilgāk kā līdz 1996. gada 1. novembrim.

Nemot vērā iepriekš teikto, termiņpieprasījuma zemes ar 1996. gada 1. novembri ir jānodod īpašumā un lietošanā pieprasītājiem. Līdzšinējo lietotāju tiesības uz šīm zemēm izbeidzas un viņi var turpināt šo zemju lietošanu, tikai noslēdzot nomas līgumu ar zemes īpašnieku.

Praksē būs gadījumi, kad termiņpieprasījuma zemes ar šā gada 1. novembri vēl nebūs ar lēmumiem nodotas īpašumā to pieprasītājiem. Centrālā zemes komisija un Valsts zemes dienests ar kopīgu šā gada 23. septembrī pieņemtu rīkojumu ir noteikuši, ka pagastu zemes komisijām līdz 1. novembrim bija jāpieņem lēmumi par zemes piešķiršanu pastāvīgā lietošanā un līdz nākamā gada 31. martam — lēmumi par zemes īpašuma tiesību atjaunošanu, par zemes piešķiršanu īpašumā par samaksu. Tas nozīmē, ka skaidrība termiņpieprasījumu zemju turpmākā izmantošanā būs līdz 1997. gada 31. martam.

Z.Veitners,
VZD Nacionālā mērniecības centra direktors

Latgalei piešķirs 700 tūkstošus latu

Pamatojoties uz nolikumu «Par labības ražošanas reģionālās izlīdzināšanas fonda izveidi un izmantošanu», fonda sanāksmē tika nolemts nākamgad visiem Latgales rajoniem piešķirt 700 tūkstošu latu graudaugu ražošanas attīstīšanai. Cik daudz naudas tiks piešķirts atsevišķiem pagastiem, vēl nav zināms. Prognozē, ka «Graudaugu ražošanas reģionālās izlīdzināšanas fonda nolikums 1997. gadam» tiks izstrādāts mēneša laikā.

«Lauku Avīze»

Latvijas Hipotēku un zemes banka — Sakaru bankas saistību izpildītāja

■ 1996. gada 8. jūlijā Latvijas Hipotēku un zemes banka, noslēdzot pirkšanas un pārdošanas līgumu ar Latvijas komercbanku akciju sabiedrību «Sakaru banka», savā īpašumā ieguva 25 filiāles un piecas norēķinu grupas, tajā skaitā arī Preiļu filiāli. Pārņemot akciju sabiedrības «Sakaru banka» filiāles, Latvijas Hipotēku un zemes banka turpina visu saistību izpildi attiecībā pret naudas līdzekļu noguldītājiem pārņemtajās filiālēs un piedāvā vēl plašāku bankas operāciju spektru. Preiļu filiāles vadītāja Evģēnija Leonoviča atbildēja uz jautājumiem un iepazīstināja ar Hipotēku un zemes banku.

— Kad nodibināta valsts komercbanka — Latvijas Hipotēku un zemes banka?

— Tā dibināta 1993. gada 19. martā ar Ministru kabineta lēmumu. Viss bankas kapitāls pieder valstij. Bankas darbību reglamentē «Kredītiestāžu likums» un likums «Par Latvijas Hipotēku un zemes banku», kuru Saeima pieņēma 1995. gada 12. janvārī.

— Kas ir hipotēku banka?

— Hipotēka ir nekustamā īpašuma iekļāvums. Tā mērķis ir radīt kreditoram tādu drošību, ka aizdevums jebkuros apstākļos tiks atgūts. Ja aizņēmējs nesēj atmaksāt saņemto aizdevumu, tad iekļātais īpašums tiek zaudēts, to pārdod izsolē, kas sedz kreditora prasījumu.

— Kāds ir kredītu avots?

— Hipotēku banku kredītu avots ir nauda, ko tām uztic noguldītāji. Miljoniem cilvēku visā pasaulē savus uzkrājumus iegulda hipotēku bankās, jo apzinās, ka izdarījuši drošu un ienesīgu darījumu. Šo uzkrājumu drošība ir tikpat droša, cik drošas ir pašas hipotēku bankas. Hipotēku un zemes banka ir valsts banka, tāpēc tas ir drošības garants noguldītājiem. Lai piesaistītu līdzekļus kredītiem, hipotēku bankas laiž apgrozībā savas ķīlu zīmes, kuras apliecina bankas saistības pret ieguldītājiem. Ķīlu zīmes citu vērtspapīru vidū (piemēram, akciju) izceļas ar iepriekš noteikto nemainīgo ienesīgumu (augļu likmi) un banku garantijām par ķīlu zīmju vērtības apmaksu. Kredītu piešķiršanā, protams, priekšroka būs klientiem, kuriem mūsu bankā būs atvērts

Pirmā no kreisās — Hipotēku un zemes bankas Preiļu nodaļas inspektore Olga Denisova, operatore — kasiere Larisa Vasjutkina, otrā rindā no kreisās — nodaļas vadītāja Evģēnija Leonoviča, galvenā grāmatvede Irēna Ondzule. Foto — J.Silickis

norēķinu konts, uz šo brīdi kredītu var saņemt Hipotēku un zemes bankā Rīgā, Doma laukumā 4.

— Ko piedāvā Latvijas Hipotēku un zemes banka fiziskām un juridiskām personām?

— Latvijas Hipotēku un zemes banka veic visas bankas operācijas, bet par vienu pakalpojuma veidu man gribētos pastāstīt tuvāk. Banka piedāvā naudas līdzekļu atklāto noguldījumu. Izmantojot atklāto termiņnoguldījumu, klients ir tiesīgs papildināt sava noguldījuma summu visā līguma darbības laikā. Pēc klienta pieprasījuma līgumu var lauzt un noguldījumu izņemt, bet tādā gadījumā klients zaudē procentus, saņemot atpakaļ tikai noguldīto summu. Banka pieņem noguldījumus latos, ASV dolāros un Vācijas markās. Pēc klienta vēlēšanās aprēķinātos procentus var saņemt reizi mēnesī, reizi trijos mēnešos un līguma termiņa beigās. Procentu likmes noguldījumiem ir atkarīgas no noguldījuma summas un līguma termiņa.

— Kādus bankas pakalpojumus vēl piedāvāsiēt tālākā darbības gaitā?

— Pirmkārt, tas būs darbs ar vērtspapīriem: vērtspapīru kontu atvēršana,

derēģistrācija, pārskaitījumi, veiksīm starpniecības pakalpojumus valsts parādzīmju tirgū — klientu uzdevumā tās pirksim un pārdosim. Parādzīmes ir diskonta vērtspapīri, tāpēc to pārdošanas cena ir par diskonta procentu zemāka nekā parādzīmju dzēšanas vērtība. Šis vērtības apmaksu garantē valsts. Parādzīmju cena tiek aprēķināta no diskonta likmes un dienu skaita līdz to dzēšanai. Pēc parādzīmju dzēšanas banka izmaksā klientiem parādzīmju vērtību naudā vai arī pārskaita šo summu atbilstoši klienta norādījumiem. Otrkārt, slēgsim līgumus par zemes izpirkšanu, kura piešķirta pilsoņiem īpašumā par samaksu. Noslēgtais zemes izpirkšanas līgums ir pamats īpašuma tiesību uz zemi nostiprināšanai Zemesgrāmātā.

Noslēgumā vēlos teikt klientiem, ka Latvijas Hipotēku un zemes bankas Preiļu nodaļā Brīvības ielā 2 un Livānos, Rūpniecības ielā 1, būsiet vienmēr gaidīti.

Latvijas Hipotēku un zemes bankas valsts statuss dod garantijas par naudas līdzekļu saglabāšanu norēķinu kontos, noguldījumos bankā vai arī iegādājoties bankas emitētās ķīlu zīmes.

L.Rancāne

Par akcīzes nodokļa atmaksu lauksaimnieciskās produkcijas ražotājiem 1996. gadā

Lauksaimnieciskās produkcijas ražotājiem, juridiskām vai fiziskām personām, kurām īpašumā vai pastāvīgā lietošanā ir piešķirta zeme (vismaz viens hektārs) un kuras to izmanto lauksaimnieciskās produkcijas ražošanai, akcīzes nodoklis par dīzeļdegvielu atmaksājams rēķinot 120 litrus dīzeļdegvielas uz vienu hektāru lauksaimnieciskās produkcijas ražošanai izmantojamās zemes, ja par šīs zemes izmantošanu nav noslēgts nomas līgums. Ja ir noslēgts nomas līgums, tad akcīzes nodokli atmaksā personai, kas zemi nomā lauksaimnieciskās produkcijas ražošanai.

Ja zemes lietotāji, zemes pastāvīgie lietotāji vai zemes nomnieki paši neapstrādā zemi, bet to saskaņā ar līgumu faktiski apstrādājis juridiska persona, kurā iepriekš minētās personas ir dalībnieki, akcīzes nodokli atmaksā juridiskajai personai, kura zemi faktiski apstrādājis. Tiesības uz akcīzes nodokļa atmaksu par iegādāto dīzeļdegvielu zemes apsaimniekotājam pienākas tikai tādā gadījumā, ja dīzeļdegviela iegādāta no uzņēmumiem (uzņēmēj sabiedrībām), kuriem ir noformēta speciāla atļauja (licence) tirdzniecībai ar naftas produktiem.

Pagastu pašvaldībām ne vēlāk kā līdz 1. janvārim jāiesniedz valsts ieņēmumu dienesta rajona nodaļai pašvaldības vadītāja vai viņa vietnieka apliecināta izziņa par visu īpašumā, pastāvīgā lietošanā vai nomā esošo zemes platību, kas faktiski tiek izmantota lauksaimnieciskās produkcijas ražošanai. Minētajā izziņā jānorāda persona, kas ir attiecīgās zemes izmantotāja. Ja par zemi noslēgts nomas līgums, tad pagasts izziņā norāda nomātāju, kas faktiski apstrādā zemi, nevis zemes īpašnieku.

Ja līgums par zemes apstrādi ticis noslēgts ar juridisku personu, pagasta izziņā jānorāda juridiskā persona, kas faktiski veica zemes apstrādi.

Lai saņemtu dīzeļdegvielas akcīzes nodokļa atmaksu zemes īpašniekiem, zemes pastāvīgajiem lietotājiem, zemes nomniekiem vai juridiskajām personām, kuras ir zemes fak-

VALSTS IENĒMUMU DIENESTA INFORMĀCIJA

tiskās apstrādātājas, nodokļu inspekcijai ne vēlāk kā līdz 1. februārim jāiesniedz lūgums atmaksāt akcīzes nodokli par dīzeļdegvielu pēc normas 120 litri uz vienu hektāru zemes, kas tiek izmantota lauksaimnieciskās produkcijas ražošanai, kā arī jāuzrāda dokumenti, kas apliecina dīzeļdegvielas faktiskos iegādātājus. Šo faktisko iegādātāju stingrās uzskaites pavadzīmes rēķini, pirkuma čeki vai čeki kopā ar kvītiem, kurās uzrādīts faktiskais pircējs.

Ja čekā nav norādīts pircēja nosaukums un citi rekvizīti, tad čekam pievienojama attiecīga stingrās uzskaites kvīts. Šīs prasības attiecas uz dīzeļdegvielas iegādes dokumentiem tad, ja dīzeļdegviela pirktā pēc 1. augusta. Valsts ieņēmumu dienesta rajona nodaļa pārbauda dokumentus un apliecina dīzeļdegvielas faktiskos iegādātājus un izdara atzīmi par atmaksu un atlikumu. Uzrādītie dokumenti par dīzeļdegvielas iegādi paliek pie iesniedzēja.

VID rajona nodaļa pēc dokumentu saņemšanas un pārbaudes veic akcīzes nodokļa atmaksu:

— līdz kārtējā gada 20. augustam par pirmajā pusgadā iegādāto un iepriekšējā gada otrajā pusgadā iegādāto dīzeļdegvielu (pagasta kopējā izziņa par pirmo pusgadu iesniedzama nodokļu inspekcijai ne vēlāk kā līdz 20. jūnijam, zemes apstrādātāju iesniegumi un dokumenti par dīzeļdegvielas iegādi ne vēlāk kā līdz 20. jūlijam),

— līdz nākamā gada 1. martam par iepriekšējā gadā faktiski iegādāto dīzeļdegvielu, no aprēķinātajām summām atskaitot pirmajā pusgadā saņemtās (pagasta izziņa iesniedzama nodokļu inspekcijai ne vēlāk kā līdz 1. janvārim, zemes apstrādātāju iesniegumi un dokumenti ne vēlāk kā līdz 1. februārim),

— lauksaimnieciskās produkcijas ražotājiem,

kas ir pievienotās vērtības nodokļa maksātāji, akcīzes nodokli par iegādāto dīzeļdegvielu atmaksā četras reizes gadā (papildus termiņi 1. maijs par pirmo ceturksni un 1. novembris par trim ceturksņiem, ja iepriekš nav saņemtas summas par pirmo un otro ceturksni).

Ja faktiski iegādātā dīzeļdegviela kārtējā periodā pārsniedz normu, atlikums tiek pārņemts uz nākamo atmaksāšanas periodu.

Pagastu pašvaldības ir atbildīgas par valsts ieņēmumu dienesta rajona nodaļai iesniegto ziņu pareizību. Ja šīs pagasta ziņas neatbilst zemes platību faktiskajam izmantojumam, tad rajona nodokļu inspekcijai ir tiesīga iekasēt no pašvaldību budžeta līdzekļiem summas, kas nepamatoti izmaksātas no valsts budžeta akcīzes nodokļa atmaksai.

Valsts ieņēmumu dienesta rajona nodaļa ir tiesīga neatmaksāt akcīzes nodokli par iegādāto dīzeļdegvielu gadījumā, ja pagasta pašvaldība noteiktajā termiņā nav iesniegusi nodokļu inspekcijai kopējo izziņu, ja pašvaldība norādījusi vienai un tai pašai zemes platībai vairākus izmantotājus, ja zemes apstrādātāju uzrādītie dokumenti par dīzeļdegvielas iegādi neatbilst vajadzīgajām prasībām.

Visu šajā materiālā izklāstīto kārtību par dīzeļdegvielas akcīzes nodokļu atmaksu nosaka Ministru kabineta noteikumi Nr.405 šī gada 22. oktobrī «Kārtība, kādā lauksaimniecības produkcijas ražotājiem atmaksājams akcīzes

Preiļu pilsētas domē

Arodskolai daudz problēmu

Preiļu arodskolu nesēn apmeklēja Zinātnes un izglītības ministrijas pārstāvji. Paredzams, ka algas pedagoģiskajiem darbiniekiem tomēr maksās ministrija.

Bet citas problēmas paliek. Ģimenes, kuru bērni mācās pašvaldības arodskolā, neņem valsts garantētos bērnu pabalstus, arodskolas audzēkņiem nemaksā stipendijas. Skolai jāiziet atestācija. Lai tā notiktu, jābūt stipendijām, bet kur tās ņemt?

Arodskola pilsētas domei bija iesniegusi to 20 audzēkņu sarakstu, kuri dzīvo Preiļos, un lūdz piešķirt stipendijas atkarībā no sekmju līmeņa — 9; 6,75 vai 4,5 latus mēnesī. Dome šo lūgumu noraidīja, iesakot skolai un vecākiem griezties Labklājības ministrijā un tur lūgt arī bērnu pabalstu piešķiršanu tiem vecākiem, kuru bērni mācās pašvaldības arodskolā.

Kā teica domes priekšsēdētājs Oļegs Hļebņikovs, apstiprinot nākamā gada budžetu, pie arodskolas finansējuma tomēr nāksies atgriezties. Esot iespējami divi varianti — noteikt mācību maksu, ko maksātu gan vecāki, kuru bērni mācīsies, gan uzņēmēji, kuri vēlas apmācīt savai firmai nepieciešamos darbiniekus. Otrs variants — arodskolā apmācīt pieaugušos un tādā veidā rast papildus līdzekļus.

Zemi vēl var iegūt īpašumā

Saskaņā ar likuma «Par zemes reformu Latvijas Republikas pilsētās» 6. pantu pagarināti zemes pieprasījuma iesniegšanas termiņi līdz 1996. gada 31. decembrim tiem Latvijas Republikas pilsoņiem, kuriem ir tiesības iegūt zemi īpašumā par maksu saskaņā ar minētā likuma 12. panta 1. daļas 2. punktu, ja viņi nav iesnieguši zemes pieprasījumu likuma 6. panta 1. punktā noteiktajā termiņā šādos gadījumos:

* ja līdz 1994. gada 1. jūnijam nav pieteicies bijušais īpašnieks vai viņa mantinieks, vai ja viņi ir pieprasījuši kompensāciju;

* ja bijušais īpašnieks vai viņa mantinieks ir pieteikušies, bet līdz 1996. gada 1. jūnijam nav iesnieguši zemes īpašuma tiesības apliecinātošus dokumentus (mantiniekiem arī mantojuma tiesības apliecinātošus dokumentus).

Preiļu pilsētas zemes komisijas priekšsēdētājs Mihails Agurjanovs, komentējot šīs izmaiņas likumā, teica, ka daļa no tiem 40 procentiem pilsētas iedzīvotāju, kuri mājas atrodas uz īpašnieku un mantinieku zemes un kuri nokavējuši iesniegt pieteikumus termiņā, piemējas zemi varēs izpirkt un iegūt īpašumā.

A.Ījina

nodoklis par dīzeļdegvielu».

Lai akcīzes nodokļa atmaksu lauku ļaudīm kaut nedaudz vienkāršotu, VID rajona nodaļas nodokļu inspektori pēc noteikta grafika ieradīsies visos rajona pagastos un pieņems dokumentus. Par konkrētiem datumiem informāciju sniegs pagastu padomēs.

Par nodokļu maksātāju pārreģistrāciju

Ja visi rajona uzņēmumi un uzņēmēj sabiedrības (individuālie uzņēmumi, sabiedrības ar ierobežotu atbildību, akciju sabiedrības, kopdarbības sabiedrības, pašu sabiedrības, budžeta iestādes, pašvaldību uzņēmumi un citi) neveiks pārreģistrāciju nodokļu maksātāju reģistrā valsts ieņēmumu dienesta Preiļu rajona nodaļā Preiļos Kārsavas ielā LĪDZ ŠĪ GADA 1. DECEMBRIM, kā to nosaka MK noteikumi Nr.109 (22.04.95) «Nolikums par nodokļu maksātāju reģistru» un MK noteikumi Nr.355 (21.11.95.) «Par kārtību, kādā piemērojami MK 1995. gada 22. aprīļa noteikumi Nr.109», tie tiks sodīti pēc LR administratīvo pārkāpumu kodeksa 165.2. panta «Nodokļu maksātāju reģistrēšanas kārtības neievērošana».

Par savlaicīgu neregistrēšanos nodokļu maksātāju reģistrā, par nepareizu ziņu sniegšanu, kā arī par neizstāšanos no nodokļu maksātāju reģistra normatīvajos aktos paredzētajos gadījumos uzņēmumos un uzņēmēj sabiedrībās tiks piemērots NAUDAS SODS NO 150 LĪDZ 250 LATIEM.

Valsts ieņēmumu dienesta rajona nodaļa lūdz neatlikt pārreģistrāciju uz pēdējo brīdi un nokārtot visas formalitātes savlaicīgi. Bet uzņēmumi, kuri jau veikuši pārreģistrāciju, nodokļu inspekcijā var saņemt nodokļu maksātāju apliecības.

Informāciju publicēšanai sagatavoja L.Kirillova

Novadnieka — arheologa piemiņai

◆ Franča Zagorska lielākā apjoma darbs — grāmata «Zvejnieku akmens laikmeta kapulauks» — iznāca jau pēc ievērojamā arheologa nāves — 1987. gadā. Zinātniskie raksti: «Kreīču neolīta kapulauks», «Kreīču neolīta apmetne», «Jauni materiāli par neolītu Latvijas austrumu daļā», «Zvejnieku akmens laikmeta kapulauka apbedījumu tipoloģija un hronoloģija», populārzinātniski darbi, informācijas apkopojumi slavu Francim Zagorskim atnesa dzīves laikā. Viņš ierindojās starp pasaulē pazīstamākajiem arheologiem, un vēl šogad, 10 gadus pēc viņa nāves, Rīgā pienācis ielūgums piedalīties kādā starptautiskā mēroga konferencē, viņa vārds vēl joprojām ir populārs.

Tā nu iznācis, ka par tik ievērojamā arheoloģijas zinātnieka dzīvi un darbību mēs, viņa novadnieki, varam uzzināt tikai pēdējā laikā, kad Preiļu vēstures un lietišķās mākslas muzejs atklāja, ka Francis Zagorskis ir dzimis un audzis Silajāņu pusē, skolā gājis Riebiņos, ka te viņa dzimtas saknes. Tāpēc Francis Zagorskis tika aicināts uz Preiļiem, diemžēl, vairs tikai neklātienē — fotogrāfijās, dokumentos, darbos, viņa izrakumos atrastajos arheoloģiskos priekšmetos un viņa sievas Ilgas Zagorskas, līdzgaitnieku, darbības atmiņu stāstījumos. Preiļu 1. pamatskolā atklāta Francim Zagorskim veltīta izstāde, bet uz tās pirmo darba dienu bija ieradušies minētie viesi, kā arī skatītāji, skolotāji, citi ieinteresētie.

— Arheoloģija un mūsu novads ir cieši saistīti, — izstādes atklāšanā teica muzeja direktore Regīna Pastare. — Mūsu rajona robežās ir ļoti daudz arheoloģijas pieminekļu, ar rajona padomes gādību un finansējumu tiek veikti arheoloģiskie izrakumi Jersikas piļskalnā. Tie šogad notika jau sesto sezonu. Līdz ar to muzejs sadarbojas ar Rīgas Vēstures institūta arheologiem, esam rīkojuši daudzas arheoloģijas izstādes.

Arheologs Ēvalds Mugurēvičs, arī Jersikas arheoloģisko izrakumu vadītājs, stās-

tāja par Franci Zagorski, kuru pazinis jau kopš 1951. gada, kad tikušies kopīgās studijās Latvijas Universitātē. Francis Zagorskis dzimis 1929. gada 18. septembrī toreizējā Silajāņu pagasta Rejnīkos, skolas gaitas vadījis Riebiņu pamatskolā, Vakarāņu ģimnāzijā, kļuvis par Vēstures fakultātes studentu. Jaunajam studentam agri nomirusi māte, jau studiju laikā viņam pašam bija jāgādā par iztikas līdzekļiem, pēc mācībām bija jāpiepelnās, un tas veidoja viņa neatlaidību, deva rūdījumu, mērķtiecību. Franča Zagorska spējas arheoloģijā parādījās agri, jau universitātē mācoties, viņš sāka strādāt Vēstures institūta zinātniski pētniecisku darbu. Būdams ļoti centīgs, 1956. gadā viņš spēja nokārtot trīs zinātņu kandidāta eksāmenus. Šis gads iezīmējas arī kā lūzums viņa dzīvē. Pirms tam viņš veica mazāk svarīgus palīgdarbus, bet pēc tam institūta vadība izlēma, ka vajadzīgs zinātnieks, kas pēta vissenāko Latvijas vēstures periodu. Institūta nebija akmens laikmeta speciālists. Jau pirmais darbs Kreīču apmetnē Francim Zagorskim bija ļoti veiksmīgs, tika atklāti pirmie tik plaši apbedījumi no akmens laikmeta.

1974. gadā Francis Zagorskis saņēma republikas Valsts prēmiju, toreiz — ļoti augstu apbalvojumu. Tā bija par lielo iegul-

dījumu Latvijas arheoloģijas uzrakstīšanā. Jau pirms tam bija aizstāvēta doktora disertācija par tēmu «Akmens laikmets Latvijas austrumdaļā».

Viņa nozīmīgākais mūža darbs ir arheoloģiskie pētījumi pie Burtnieku ezera, plašais zvejnieku kapulauks, vairāki simti akmens laikmeta apbedījumi, to izvērtēšana, publicēšana, ar ko iemantoja Eiropas mēroga zinātnieka slavu, viņš tika aicināts uz starptautiskiem neolīta simpozijiem.

Ilga Zagorska, kuras mūžs savienojās ar Franci Zagorska mūžu 1965. gadā, bija viņa darba līdzgaitniece, pabeidza viņa pētījumu «Zvejnieku akmens laikmeta kapulauks». Ilga Zagorska klātesošajiem stāstīja par šiem gadiem, par kopīgajiem izrakumiem, par skrupulozo arheologa darbu, par atradumiem.

Šie atradumi redzami izstādes stendos, vitrīnās, un nav daudz tādu vietu vai skolu, kuras varētu lepoties ar tik izcila arheologa — novadnieka savāktajiem eksponātiem, tik kvalitatīvu un apjomīgu izstādi, kas tapusi Preiļu muzeja un Vēstures institūta arheologu kopīgām pūlēm. Darba un medību rīki: šķēpu uzgaļi, kaula harpūnas, maksšķerāki, piestīņas detaļas, rotaslietas, fotogrāfijas no izrakumiem, shēmas, apraksti, — tas ir labs palīgs vēstures skolotājiem,

Arheologa Franča Zagorska dzīvesbiedre Ilga Zagorska un viņu dēls.

interesants materiāls skolēniem. Daudz materiālu arī par pašu Franci Zagorski. Tepat arī Alberta Bela grāmatas. Izrādās, viņa darbos kā kolorīta un patiesi eksistējoša persona vārdā saukts arheologs Francis Zagorskis.

Izstādes atklāšanā tika apkopoti arī arheoloģijas konkursa rezultāti, ko paziņoja žūrijas priekšsēdētājs, rajona valsts dienesta nodaļas vadītājs Antons Andžāns, uzvarētāji saņēma balvas. Mazas dziesmiņas klātesošajiem dāvināja maziņi dziedātāji, ansamblis «Cālis» no 1. pamatskolas, muzeja vadītāja Regīna Pastare ar ziediem pateicās rajona padomes priekšsēdētāja Ilmāra Meluškāna personā rajona padomei par palīdzību vēstures pētīšanā.

Izstāde gaida Preiļu 1. pamatskolā ar tūkstogadīgas vēstures elpu.

L.Rancāne
J.Silicka foto

Noslēdzies konkurss «Ko jūs zināt par arheoloģiju?»

Paldies visiem dalībniekiem par atsaucību un laikraksta «Novadnieks» redakcijai par konkursa popularizēšanu, bet žūrijas komisijas locekļiem Antonam Andžānam un Norai Šņepstei — par palīdzību rezultātu vērtēšanā.

Par labākajiem tika atzīti Preiļu 1. pamatskolas skolnieces **Evijas Ivanovskas** un **Zanes Ivanovas** darbi. Pareizās atbildes bija iesūtījuši Oskars Čihs no Rožupes pamatskolas, Viktorija Bižāne, Raivis Jurāns, Māris Bekešs, Edgars Ļeonovičs, Raivis Bekešs no Preiļiem, kā arī pieaugušie — Jānis Viļums no Rudzātiem, Kārlis Bogdāns no Līvāniem.

Balvas, kuras sponsorēja rajona padome, tika pasniegtas novadnieka arheologa Franča Zagorska piemiņas izstādes atklāšanā Preiļu 1. pamatskolā.

Pareizās atbildes uz konkursa jautājumiem

1. Senākais laika posms Latvijas vēsturē ir akmens laikmets. Tas iedalās periodos: agrais akmens laikmets jeb paleolīts, vidējais akmens laikmets jeb mezolīts, vēlais akmens laikmets jeb neolīts. Latvijas teritorijas arheoloģiskās periodizācijas sākuma punkts meklējams 9. gadu tūkstoši pirms Kristus dzimšanas, tas ir, agrā akmens laikmeta jeb paleolīta beigās.

2. Vissenāko cilvēku apmešanās vietas Latvijā ir atrastas Burtnieku, Lubānas un Ludzas ezeru krastos.

3. Akmens laikmeta cilvēki pārtikā izmantoja dzīvniekus (aļņus, mežacūkas,

Konkursa uzvarētāja Evija Ivanovska (no kreisās) ne vien pareizi atbildēja uz jautājumiem, bet arī radoši sastādīja senā cilvēka ēdienkarti dienai. Balvu pasniedz Regīna Pastare. Foto — J.Silickis

brīžus, roņus u.c.), putnus, putnu olas, ēdamos gliemežus, ogas, riekstus, saknes.

4. Senie cilvēki lietoja ādas traukus, koka grozus, vēlāk lipināja māla podus — smaildibenu, ovas, bļodīņas ar noapaļotu dibenu. Traukus apdedzināja uz ugunsku-
ra.

5. Senie cilvēki mirušos apbedīja zemē izraktās kapu bedrēs, viņus apbārstīja ar sarkano okeru — dzelzs oksīdu, kuru ieguva purvos. Gar bedres malām un virs mirušā bieži vien novietoja akmeņus. Aizsaules dzīvei līdzīva deva dzīvnieka zobu piekarīnus, citas rotas lietas, dažreiz darbarīkus un ieročus.

R.Pastare,
Preiļu vēstures un lietišķās mākslas muzeja direktore

LBF aizdevumu projektu konkurss

Latvijas brīvības fonds izsludina aizdevumu projektu konkursu.

Aizdevumus piešķir tikai pilsētu, priekšpilsētu, rajonu un pagastu pašvaldībām ar prasību, lai attiecīgā pašvaldība publiski atzīmē projektu kā LBF finansētu pasākumu.

Aizdevumiem jākalpo iedzīvotāju labklājības celšanai, izglītības veicināšanai vai veselības uzlabošanai. Aizdevumu atmaksāšanas termiņš ir no 1 līdz 10 gadiem, 3-5 procenti gadā. Tā kā līdzekļi ir ierobežoti, LBF dos priekšroku projektiem, kuri nepārsniedz \$ 60000 un kuru realizēšanā līdzekļus iegulda arī pieprasītāji.

Aizdevumu projekti iesniedzami līdz 1996. gada 31. decembrim PBLA pārstāvniecībā Rīgā. Visus projektus vienlaicīgi izvērtēs LBF padome.

Aizdevumu veidlapa un sīkāka informācija par iesniegšanas kārtību saņemama PBLA pārstāvniecībā, Elizabetes ielā 63-3, tel. 7282980.

«Atelpa» sievietēm

Tā tiešām bija atelpa — no ikdienas steigas, no nepadarītiem darbiem, no ierastās vides. Veselu nedēļu jūlija vidū mēs, t.i. Aina Kravale — Preiļu privātpoliklinikas ārste, Viktorija Šmukste — Preiļu Slimokases direktore un raksta autore Elīta Jermolajeva no Preiļu Valsts ģimnāzijas, pavadījām «Atelpā-96». Tā saucās pasaules latviešu sieviešu nometne, kas šogad notika jau trešo reizi. Liepājas rajona Bernātos bija sabraukušas apmēram 40 sievietes — ārstes, skolotājas, mākslinieces, dārznieces u.c. profesiju pārstāves. Šīs nometnes mērķis bija palīdzēt sievietēm atbalsta mājas projektam. To veido vecmāte Indra Bertrama Bernātos bijušajā Skatres skolā tām sievietēm, kurām radušās problēmas dzīvē.

«Atelpas» laikā mēs mācījāmies rakstīt biznesa projektus, bijām ekskursijā uz Liepūvas Kuršu kāpām, apguvām kosmetoloģijas pamatus, runājām par psiholoģiju un ģimenes problēmām, mēģinājām izgatavot rotaslietas, pat apgleznojām vienu sienu topošajā sieviešu atbalsta mājā. Tas nenozīmē, ka pie mums brauca daudz gudru lektoru, bet mēs tikai klausījāmies. Gluži otrādi — tur bija sievietes, kurām pašām bija ko teikt, savas idejas un vēlme kaut ko darīt. Vairākas nodarības vadīja nometnes dalībnieces no organizācijas «Papardes zieds», misijas «Pakāpieni», tautietes no ASV, Kanādas un Vācijas.

Pirms trim gadiem pirmā doma par atpūtas nometnes organizēšanu bija 8 bērnu mātei Rudītei Brūverei no Minsteres. Viņa pati bija izbaudījusi un novērtējusi cilvēciskā garīgā atbalsta nozīmi savā dzīvē. Apceļojot Latviju, viņa redzēja, ka šeit ir daudz sieviešu, kas pašizliedzīgi strādā, pūlas ģimenes un sabiedrības labā, bet pašas pamazām nonāk depresijā. Tāpēc tika izveidota vienu nedēļu gara «Atelpa». Pirmajā gadā to organizēja Minsteres sievietes, otrajā — piedalījās arī Latvijas pārstāves, bet šogad organizatorisko darbu pīlīnībā veica Liepājas un Rīgas sievietes, ārzemju tautiešu ziņā atstājot finansējumu, kam, protams, ir ļoti liela nozīme jebkura pasākuma veikšanā. Nometne katru gadu tiek organizēta citā Latvijas vietā.

Šogad pirmo reizi notika vēl viena «Atelpas» nometne Baltezerā — māmiņām ar bērniem invalīdiem. Viņas varēja pavadīt laiku ar saviem bērniem, ārstiem un citām mātēm, kurām ir līdzīgs liktenis.

Nometnes «Atelpa-96» galvenais ieguvums — savstarpēja iepazīšanās, kontakti starp dažādu vecumu un profesiju sievietēm,

pārlicība, ka mēs daudz ko varam izdarīt pašas gan sevis, gan citu labā. Latvijā daudzi ir pieraduši gaidīt, lai kāds nāk no malas un risina viņu problēmas. Cilvēkiem ir grūti apzināties, ka jebkuru sabiedrisku norisi, arī politiku, saimniecisko dzīvi veido indivīdi, konkrēti — ikviens no mums. Tāpēc vasaras nometnē nolēmām juridiski noformēt «Atelpu» par sabiedrisku organizāciju, kuras mērķis ir pulcināt savā vidū sievietes, kurām šāda biedrība patīk un kuras vēlas piedalīties biedrības rīkotajos pasākumos.

Oktoobra sākumā notika kārtējā tikšanās, kurā mēs atcerējāmies vasaras iespaidus, iepazīnāmies ar Baltezera nometnes, kā arī iepriekšējo gadu «Atelpu» dalībniecēm. Būtiskākais jautājums bija par turpmākajiem plāniem, un ideju bija daudz. «Atelpas» svarīgākais uzdevums pašreiz ir sievietes, kurām šāda biedrība patīk un kuras vēlas piedalīties biedrības rīkotajos pasākumos.

Tomēr Liepāja ir tālu no Preiļiem un varbūt mēs varam darboties arī tepat uz vietas? Jo reizēm nevajag nemaz materiālu palīdzību, bet gan kādu uzmundrinošu vārdu vai vienkārši cilvēku, ar ko parunāties. Tāpēc šī gada martā tika izveidots Preiļu sieviešu klubs kā sabiedriskā organizācija, kurā var iesaistīties ikviens sieviete, kas to vēlas. Negribam kļūt par feministēm vai «vīriešu nīdēju pulciņā», bet gan meklēt domubiedres un aktīvi darboties.

Mūsu pirmais darbiņš bija dažādu drēbju, apavu, grāmatu vākšana un domājām, ka Stabulnieku pagastā šīs mantas kādam lietī noderēja. Pavasarī apmeklējām Rušonas pagasta zemnieces Sandras Ozolas skaisto dārzu. Kluba dalībniece Inese Kursīte uzaicināja uz Preiļiem firmas «Beauty for All Seasons» krāsu un stila konsultanti Daci Mucinieci, kura nu jau trešo mēnesi iepazīstina sievietes ar skaistuma, krāsu un apģērba noslēpumiem. Novembrī paredzēta tikšanās ar Latvijas ģimenes plānošanas un seksuālās veselības asociācijas «Papardes zieds» pārstāvēm. Ir arī daudzas citas idejas, kuras atliek tikai īstenot.

Ja arī Jums, sievietes, ir kāda ideja un vēlēšanās padarīt dzīvi interesantāku vai vienkārši izmainīt savu ikdienas ritumu, tad būsiet laipni gaidītas Preiļu sieviešu klubā. Sīkāka informācija Preiļu rajona bibliotēkā pa telefonu 21335.

E.Jermolajeva,
Dr. oec., Preiļu Valsts ģimnāzijas skolotāja

Vai Latvijai vajadzīgs bezdeficīta budžets par katru cenu?

■ Tas bija jautājums, kuru apsprieda un par kuru savas domas izteica paju sabiedrības agrofīrmas «Turība» ļaudis. Atsaucoties Demokrātiskās partijas «Saimnieks» lūgumam, 30. oktobrī kopā bija sanākuši paju sabiedrības visdažādāko profesiju un sociālo slāņu pārstāvji. Bija pedagogi, pensionāri, lauksaimniecībā un lopkopībā strādājošie, kantora darbinieki un ražošanas nodaļu vadītāji, kā arī pagasta padomes ļaudis. Lūk, ko par 1997. gada bezdeficīta budžeta projektu domā riebinieši.

Paju sabiedrības vecākais ekonomists Alberts Eglītis:

— Budžeta pieņemšana ir ļoti nopietns solis. Pēdējo gadu laikā gan ir iegājies, ka tautas aktivitātes šajā jomā paliek nomalusi. Sak, ja reiz deputāts esam Saeimā ievēlējusi, tad viņi arī lai tiek galā un domā mūsu vietā. Lielākajai daļai tautas jau ir vienas raizes, kā izdzīvot. Taču šāda nostāja nav pareiza, jo, tikuši Saeimas krēslos, deputāti bieži vien aizmirst savus pirmsvēlēšanu solījumus gādāt par tautas labklājību, bet nodarbojas ar savstarpējo politisko attiecību kārtošanu. Tāpēc tauta nedrīkst klusēt, jo valsts budžets taču gulstas tieši uz tautas pleciem.

Protams, priekšlikums par bezdeficīta budžetu ir ļoti skanīgs. Sak, savēlciet ciešāk jostīnas uz šo vienu gadu, tad jau vēlāk varēsiet uzelpot brīvāk. Viss būtu labi, ja būtu garantija, ka savilkšana paredzama tikai vienu gadu, ja knapināties vajadzētu visiem vienādi.

Tomēr projektā skaidri redzams, ka, piemēram, ministriju izdevumi paredzēti par aptuveni 27 procentiem lielāki, bet pašvaldību budžeta īpatsvars valsts kopējā budžetā samazināsies no 21,4 procentiem līdz 16,8 procentiem. Tas nozīmē, ka pašvaldības būs spiestas slēgt mazās skolīņas, likvidēt lauku bibliotēkas, ambulances. Tajā pat laikā nodokļu nasta pieaugs arvien vairāk. Šāda situācija nav pieļaujama.

Slepenība, kādā valdība izstrādāja jaunā budžeta projektu, liecina vienīgi par to, ka mums, Latvijas lauku iedzīvotājiem, nopietni jāsapņo domāt par to, ka pašiem jāņem savas valsts liktenis. Uz deputātiem nav ko palauties, jo viņi mūs neaizstāvēs. Tāpēc es pilnībā piekrišu DPS viedoklim, ka bez nopietnas pārstrādāšanas budžeta projekts nav pieņemams.

Riebiņu vidusskolas skolotāja Irēna Valeine:

— Pedagogi arod biedrības biedri budžeta projektu jau ir izskatījuši sanāksmē. Savu viedokli mēs pavadām vēstulē, ko aizsūtījām uz Saeimu.

Kad pieņem kādu likumu, cilvēki parasti cer uz garantijām un drošību. Taču bezdeficīta budžeta projekts to nedod. Nav piedodama arī Latvijas valdības galvas Andra Šķēles nievājošā attieksme pret izglītības darbiniekiem vispār, jo mūsu arod biedrības vadībai viņš tā arī pateica, nedomājiet, ka pedagogi no manis saņems kaut santīmu.

Līdzšinējā variantā pedagogi ir pret budžeta projektu.

Ivans Staričonoks, pensionēts skolotājs:

— Gribu jautāt, kas prasīja no tautas piekrišanu, kad budžeta deficīts radās? Vai no mums prasīja, kur izliet milzīgos ārvalstu kreditus? Vairbūt rūpniecības atjaunošanai? Vairbūt lauksaimniecības attīstībai, sociālajai sfērai?

Nekas tamlīdzīgs nenotika. Izšķērdēja pēc savas patīkšanas. Tagad rūpniecība praktiski likvidēta, lauksaimniecība knapi velk garu, cilvēki domā, kā savilkt galus kopā. Taču josta jāsavēlc būs tieši viņiem, kuri ne mazākajā mērā nav vainīgi, ka radies tik milzīgs deficīts.

Paju sabiedrības agrofīrmas «Turība» galvenā agronome Sofija Vjake:

— Mēs no laika gala esam lauksaimniecības zeme, bet jaunajā budžeta projektā nav absolūti nekā, kas vēstītu, ka valdība nākamgad domās par lauksaimniecības attīstību. Braucot pa ceļu, skaidri var redzēt, ka pat Rīgas pievārtē zeme netiek izmantota. Ziemāji iesēti tikai mazie plekšīši, retajā vietā var redzēt lielākus ziemāju masīvus. Tātad, pagrimums.

Cik ilgi varēs plēst vēlnas ar veco sagra-

bējušo tehniku? Bet par dotācijām lauksaimniekiem jaunas tehnikas iegādei neviens pat neiedomājas. Nepildās arī valdības solījumi par subsidijām lauksaimniecībai.

Visi runā un raksta par milzīgajiem iztērētajiem līdzekļiem eksprezidenta dzīvokļa remontam. Bet tā tak nebija ne ministriju, pat ne paša prezidenta nauda. Tie ir mūsu līdzekļi. Un Rīgā nekādu taupību šajā ziņā nemana. Tāpēc esmu pārliecināta, ka uz bezdeficīta budžetu vajag tikt visiem kopā. Bezdeficīta budžets nav sasniedzams uz nabadziņu pleciem.

Paju sabiedrības galvenā grāmatvede Tekla Djubina:

— Lauksaimniecībai līdzekļu katastrofiski nepietiek, medicīnai, izglītībai un sociālajai sfērai tāpat. Un tas ir saprotami, jo valstij naudas ir maz. To knapo budžeta deķīti nevar izstiept tik lielu, lai piesegtu visus. Tāpēc valdībai ir jādomā par ražošanas attīstību. Ja tas notiks, būs gan cilvēkiem darbs, gan algas, gan nodokļi valsts kasē.

Riebiņu pagasta padomes priekšsēdētāja Anna Daugavvanaga:

— Pašlaik ir tāds iespaids, ka Latgale drīz pārvērtīsies par pilnīgu nabagu nostūri. Neskatoties uz skaistajiem lēmumiem un solījumiem, dancina mūsu zemniekus kā muļķus. Kaut vai runājot par to pašu akcīzes nodokļa atmaksu — nepietiek ar to, ka ir pagasta izziņa, ka zeme tiek apstrādāta. Vajadzīgas kvītis un bezgalīga skraidīšana uz ieņēmumu dienestu.

Arī subsidijas rajonā saņemt tikai trīspadsmit pagasti, kaut arī tie pārējie nav nemaz turīgāki un spēcīgāki. Tāda sajūta, ka ne saņemsim arī naudu par šķirnes lopiem. Kāpēc tad vajag solīt, ja skaidri zina, ka vēlāk nemaksās?.. Lai Šķēle pats pamēģina izaudzēt piecīsim kilogramus smagu bulli, tad redzēs, cik viegli nāk tie kilogrami.

Protams, valdībai ir vieglāk visu nogrūst uz pašvaldību pleciem. Lai tad pašvaldības ir tie grēkāži skolotāju un medicīnā. Budžeta projektā paredzēts, ka izglītībai nauda ienāks atkarībā no skolēnu skaita. Taču skolas uzturēšanas izmaksas ir vienādas, ja tajā mācās seši simti vai tikai divi simti bērnu. Tas nozīmē vienīgi to, ka mazajām lauku skolām būs jāvelk pāri svītra.

Līdz šim centāmie pagasta ļaudīm atmaksāt ārstēšanās izdevumus. Tagad to vairs nevaram atļauties, jo nav naudas. Bet lauku iedzīvotājiem naudas ir tik maz, ka daudzi vairs nevar atļauties griezties pie ārsta. Domāju, Latvijas valdībai nedara godu fakts, ka uz slimnīcu jāved vecie ļaudis, kuri novārguši no bada un ielaistām slimībām.

Esmu pārliecināta, ka valsts budžetu vajag sākt dalīt no attālākā Latvijas nostūra. Un tikai tad pāri palikušos līdzekļus var dalīt pa ministrijām. Tad nu lai skatās paši, cik krēslu un amatu var paturēt.

Paju sabiedrības agrofīrmas «Turība» priekšsēdētājs, DPS Preiļu nodaļas priekšsēdētājs Romualds Kavinskis:

— Paju sabiedrība nodrošina ar darbu 418 cilvēkus. Ar milzīgām pūlēm cenšamies saglabāt šo līmeni, ik mēnesi izmaksājam viņiem algas. Protams, piecdesmit vai sešdesmit latu nav pienācīgs atalgojums par smago darbu. Taču vairāk maksāt nevaram atļauties.

Ja tiks pieņemts līdzšinējais bezdeficīta budžeta projekts, mūsu nodokļu nasta kļūs vēl smagāka, arvien sarežģītāk būs saglabāt esošo ražošanas infrastruktūru. Līdzīgi mūsu paju sabiedrībai uz kritiskās pastāvēšanas robežas nonāks vēl daudzi uzņēmumi, kuri līdz šim izturējuši. Galarezultātā vēl negatīvāk tiks ietekmēts maznodrošināto iedzīvotāju materiālais stāvoklis.

Gribētos zināt, kur palikuši partiju programmu skaistie solījumi, kad visi gatavojās 6. Saeimas vēlēšanām? DPS nostāja ir kategoriska — bezdeficīta budžets nav pieņemams. Tāpēc mēs aicināsim DPS centrālo vadību vēlt visus pūles, lai aizstāvētu Saeimā savu pirmsvēlēšanu programmu un nepieļautu bezdeficīta budžeta pieņemšanu 1997. gadam.

Materiālu sagatavoja L.Kirillova

Mazpulcēnam no Rožupes Oskaram Ivanovam — Saeimas prezidija Atzinības raksts

■ Atgriezušies mājās no Latgales novada mazpulku rudens darbu skates, kas notika Ludzas rajona Malnavas lauksaimniecības skolā, lielākā daļa runāja tikai izsaukuma teikumos: «Cik savākta, sakopta, mājīga, vizuāli labi noformēta skola! Cik brīnišķīgi floristikas darbi un sauso augu kompozīcijas! Cik labi organizēti salidojumi, cik daudzveidīgi mazpulcēnu darbi, cik strādīgi bērni!» Un tā tālāk. Kā «Novadnieks» informēja iepriekšējā numurā, uz Malnavu devās seši labākie skolēni, kas tika izvirzīti rajona mazpulku skatē, viņiem līdzī bija aicināti palīgi izstāžu sakārtošanai, kā arī attiecīgo mazpulku vadītāji, bet mazpulku rajona padomi pārstāvēja Preiļu bērnu un jauniešu centra metodiķe Ilga Peiseniece. Viņa pastāstīja:

— Malnavas lauksaimniecības skolas visu trīs stāvu koridori bija atvēlēti darbu izstādīšanai. Kopumā bija ieradušies apmēram 100 mazpulcēnu no Ludzas, Krāslavas, Balvu, Rēzeknes, Daugavpils un Preiļu rajoniem. Kad dalībnieki bija iekārtojuši un skatei sagatavojuši stendus, sākās vērtēšana. Tā bija smalka, piekasīga, bet arī objektīva. Skolas speciālisti vērtēja katrs sev atbilstošas nozares darbus — lopkopībā, sakņkopībā, dārzkopībā, amatniecībā, rokdarbos.

Žūrijas locekļi pie katra stenda uzkavējās ilgi, uzdeva daudzus jautājumus par to, kā attiecīgais darbs ir veikts, par tā agrotehniku, augšanas īpatnībām, un citus, uz kuriem atbildēt var vien tāds, kas šo darbu ir veicis no mazas sēkļa līdz izstādes dienai. Te nu nevarētu tēvoča izaudzēto kāpostgalvu vai vecmammaš taborēto sedziņu uzdot par savu darbu. Mazpulcēnu darbus vērtēja divās vecuma grupās un pēc diviem rādītājiem — izaudzētais un rokdarbs vai amatnieka izstrādājums. Vērtēšanas laikā, kad žūrija sarunājās ar katru mazpulcēnu, nebija tikai vienpusīga iztaujāšana, bet arī tika sniegti padomi, rekomendācijas, kā darīt labāk.

Pēc skates puikas un meitēni ballejās, bet žūrija bija skaitījusi punktus līdz pat pusnaktij. Otrās dienas rītā bija gatava tabula, pēc iegūto punktu skaita visi sagrupēti trijās daļās un saņēma attiecīgas pakāpes diplomus. Visi no Preiļu rajona aizbraukušie mazpulcēni saņēma tikai pirmās un otrās pakāpes diplomus. Bet Oskars Ivanovs — Rožupes 1055. mazpulka dalībnieks par sasniegumiem mazpulku rudens darbu skatē saņēma Saeimas prezidija Atzinības rakstu. Šāds apbalvojums bija tikai diviem Latgales mazpulcēniem. Spriežot roku Oskaram, Latvijas mazpulku padomes priekšsēdētājs Imants Gronskis, Latvijas Lauksaimniecības universitātes katedras vadītājs, teica: «Tas, dēļ, ir tāds Atzinības raksts, ko nav kauns ierāmēt karināt pie sienas.»

Oskars Ivanovs audzē jaunlopu, kas gan Rožupes pusē štopēdams māgā sulīgo un

sauso barību, pat nenojauta, ka tādējādi palīdz savam kopējam iegūt tik augstu novērtējumu, un par kuru skates žūrija uzzināja tikai no skaitļiem, aprakstiem un fotogrāfijām, kā arī perfektajam Oskara atbildēm uz jautājumiem. Mājamatniecībā Oskars rādīja virpotu paplāti, gaļas klapējamo cirvīti, no bērza izgremtu karoti garā kātā, darba rīkiem gatavotus koka kātus. Arī par šo darbu tapšanas gaitu Oskars mācēja stāstīt ļoti pārliecināti. Vecākajā mazpulcēnu grupā no 65 dalībniekiem tikai pieciem bija augstākais punktu skaits — 18 no maksimumajiem 20, un, dabīgi, Oskars bija starp viņiem.

Ļoti labu rezultātu un pirmās pakāpes diplomu ieguva Roberts Dreimanis no 279. Līvānu mazpulka. Viņš audzē kartupeļus, labi sakārtota grāmatvedība, produkcija ir ekoloģiski tīra, bet mājamatniecības izstrādājumi — ar ādu apdarinātas pudeles un citi trauki.

Līvānu 1. vidusskolas mazpulka vadītāja Dace Rudzāte izaudzējusi sevišķi garas saulespuķes, no kurām garākā — «smudras egles garumā» — 3,48 metri. Šīs puķes bija izmantotas noformējumā, lai nenolūztu, piestiprinātas pie garām nūjām, bet pa kātiem uz augšu rāpās pašu darinātas lelles. Tas izskatījās tik jauki, ka līvānieši saņēma Kārsavas mazpulka sagatavoto specbalvu par interesantāko noformējumu.

Otrajā dienā mazpulku vadītāji tikās seminārā, bet bērni pa to laiku piedalījās konkursā, kurš notika pa visu teritoriju, piemēram, parkā bija jāstāsta par kokiem, un visās nozarēs, teiksim, gatavoja un notiesāja interesantas sviestmaizes, tika apmācīti, pēc tam paši gatavoja floristikas darbus.

Bija arī balvas, kopīgais balvu fonds bija jāpalīdz veidot visiem, un mēs esam pateicīgi Līvānu stikla fabrikai par trīs vāzēm, ko varējām paņemt līdzī balvu fondam, kā arī Preiļu siera rūpnīcai, kas iedeva tortes «Anita», krēmus, kā arī siera gabalus mazpulcēnu brokastīm. Arī organizētāji bija meklējuši un atraduši sponsorus.

Šajā skatē parādījās jaunrades spējas. Kulinārijā, piemēram, nevaru aizmirst brīnišķīgos cepumus ar smiltsērķķū ogām, kā arī idejas par šo ogu izmantošanu marinādēs un citur etiķa vietā. «Arhitektūrā» jāpiemin kolosālās trušu būdas. Jā, pašus dzīvniekus nebija paredzēts vest līdzī, tomēr skolas pagalmā bija apmeties burvīgs skaistulis trusis, kurš reklamējās: «Trusis Rodžers atbraucis meklēt draudzēni.» Pats galvenais bija iespaids, ko atstāja bērni — zinoši, varoši, droši, isti Latvijas nākošie profesori.

**L.Rancāne
J.Silicka foto**

Konkurss jaunajiem fotoamatieriem

1997. gada jūlijā Latvijas Fotomākslinieku savienība rīko starptautisku jauno fotogrāfu izstādi un semināru par tēmu «Pasaules tautu etnogrāfija un kultūra». Lai aktivizētu fotodzīvi Preiļu rajonā, Tehniskās jaunrades centrs, sadarbībā ar firmas «Foto Maks» Preiļu filiāli, organizē rajona jauno amatieru konkursu izstādi. Šīs izstādes galvenais mērķis ir ne tikai piesaistīt jaunatni radošam darbam fotogrāfijā, bet arī dažādu tautu kultūras bagātību izziņošanai. Jauniešiem tiek dota lieliska iespēja veidot interesantu kontaktus un sacensties ar saviem vienaudžiem.

Konkursa dalībnieki būs sadalīti 4 vecuma grupās:

1. grupa — līdz 13 gadiem (ieskaitot),
2. grupa — no 14 līdz 16 gadiem (ieskaitot),
3. grupa — no 17 līdz 15 gadiem (ieskaitot),
4. grupa — ne vecāki par 35 gadiem.

Konkursa rezultātā katras vecuma grupas labāko fotogrāfiju autori tiks aicināti piedalīties starptautiskajā jauno fotogrāfu izstādē un seminārā, kas notiks 1997. gadā no 6. līdz 14. jūlijam Rīgā.

Rajona konkursam iesūtāmas melnbaltas un krāsainas fotogrāfijas, kuru izmērs — 15 x 21 cm, atsevišķi iesūtāmi arī darbi par brīvo tēmu.

Adrese: Preiļu TJC, Talsu ielā 4, Preiļi, LV 5300. Termins — 1997. gada 15. janvāris. Iesūtīto darbu vērtēšanā tiks iesaistīti atzīti fotogrāfi.

Rajona konkursa gaitā interesantākās fotogrāfijas tiks publicētas laikraksta «Novadnieks» speciālā rubrikā.

Preiļu rajona Tehniskās jaunrades centra un firmas «Foto Maks» Preiļu filiāles darbinieki ir gatavi nākt talkā ar konsultācijām. Tālruni uzzinām: 23251, 24675.

Novēlam visiem fotoamatieriem radošus panākumus, izmēģinot veiksmi!

**Guntars Ormanis,
Preiļu rajona TJC metodiķis**

Jersikā būs kursi bezdarbniekiem

■ **Bezdarbs ir viena no lielākajām un sāpīgākajām problēmām laukos. Īpaši to jūt Jersikas pagastā, kur liela daļa tagadējo bezdarbnieku savā laikā strādāja lielajos Līvānu rūpniecības uzņēmumos. Līdz ar rūpniecības krīzes padziļināšanos un kolektīvās saimniecības likvidēšanu pašu pagastā bez darba palikušajiem cilvēkiem grūti atrast sev jaunu pielietojumu.**

Latvijas Zinību biedrības rajona nodaļa, kuru vada Vanda Nagļinska, piedāvā dažādus kursus, kurus beidzot bezdarbnieki spertu pirmo soli uz pārkvalificēšanos. Tie ir kursi gan datorapmācībā, gan grāmatvedībā. Taču ne jau visiem šādi kursi, kā saka, iet pie sirds un ir pieņemami.

Jersikas pagasts sadarbībā ar Zinību biedrības rajona nodaļu novembra sākumā uz valsts rēķina organizē bezdarbniekiem apmācību meža izstrādē. Praktiski šos kursus vadīs Ogres meža skolas speciālisti.

Par šo lielisko iespēju bezdarbniekiem iegūt ļoti perspektīvu un labu profesiju lūdzu pastāstīt Jersikas pagasta padomes priekšsēdētāju Maiju Spūli:

— Pagastā ir apmēram simtu četrdesmit bezdarbnieku. Uz kursiem pieteikušies piecpadsmit puīši un vīri, tie ir ļoti nopietni cilvēki, par kuriem mēs esam droši, ka viņi apgūs jauno profesiju un ar labām sekmēm arī strādās.

Šādus kursus organizējam pirmo reizi, tāpēc problēmu ir daudz. Vispirms jau vajadzīga cirsma kailcirtei. Vajadzīgi arī četri motorzāģi un viens krūmu griezējs. Bet pagaidām pagastam ir tikai savs krūmu griezējs un viens motorzāģis.

Kursi paredzēti piecpadsmit dienu garumā, no kurām divas dienas to dalībnieki klausīsies lekcijas. Lielāko daļu, protams, aizņems praktiskās nodarbības mežā.

Kursu noslēgumā — stingrs eksāmens, kura veiksmīgas nokārtošanas gadījumā dalībnieki saņems apliecības. Tas būs dokuments, bez kura turpmāk mežā nemaz nevarēs strādāt. Kursos puīši apgūs meža izstrādes pamatus, koku novērtēšanu, valsts standartus, ļoti lielu uzmanību veltīs drošības tehnikai.

Ceram, ka pēc kursiem šie piecpadsmit cilvēki varēs sev atrast darbu. Viņu pakalpojumi būs vajadzīgi daudzām firmām tepat Latgalē un pat Kurzemes mežos.

L.Kirillova

Grāmatu nams «Latgale» jūs gaida...

Šādiem vārdiem esam jūs visus mīļi aicinājuši jau 10 gadus. Rīt pavisam grāmatu nams republikā — «Latgale». Liekas, tas ir bijis tik sen, bet brīžiem šķiet, ka vēl nesen šo laukumu pildīja ļaužu pulis un naidīgu pircēju likloču garā rinda pāri visam laukumam lietainā 3. novembra dienā... Visi gribēja nopirkt grāmatu...

Jā, grāmatu nopirkt gribam arī tagad, bet viss atkarīgs no mūsu rocības, vai varam to atļauties... Arī tās ir dzīves pārmaiņu vēsmas, bet garīgā maize — grāmata — un ticība labajam arvien vēl turas mūsos.

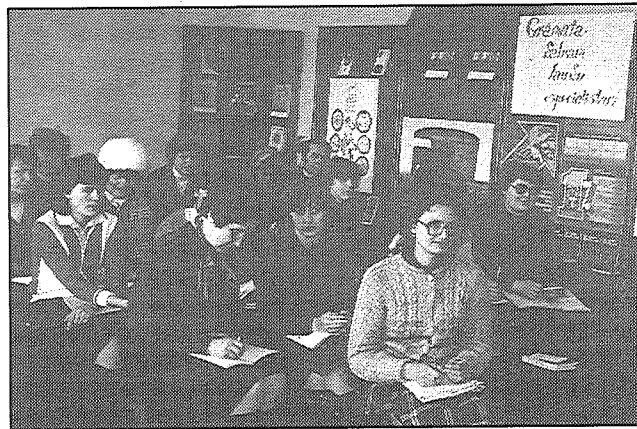
Sodien — mazu svētku reizē — atceramies mūsu prečiniņi Vaidu Vucāni, kas pašreiz dzīvo Madonā, mūsu labās meitenes Mariju Šestakovsku, Silviju Bisteri, Mariju Pastari, arī ilggadīgo šoferi Eivaldu Kozeri, un visus viņus tikai ar labu vārdu un godīgi padarītu darbu.

Arī pašreiz mūsu pircējus un grāmatu draugus aicinām uz grāmatu namu, kur grāmatu pārpilnība un tik liela dažādība un krāsainība kā nekad. Šeit vienmēr uzsmaidīs Anna Ābola vai Silvija Litavniece, vajadzīgo grāmatu visātrāk sameklēs vadītāja Lidija Daukste. Jā, šodien paldies arī mūsu galvenajai grāmatvedei Sofijai Beiķei — darba rūpību un precizitāti mūsos ir ieadzinājuši arī viņa, Skaidrite Mukāne — jaunās idejas.

Attēlos redzama mūsu ikdiena, ar tiem pasākumiem un izstādēm, ko esam rīkojuši sava grāmatu nama telpās (izstāde pārdošana «Mana mīļākā grāmata», informatīvās dienas pasākums «Grāmata — katram lauku speciālistam»), bet parastu iepirkšanās procesu varat pavērot ikdienā, ienākot mūsu namā. Pārļapojojot mūsu Viesu grāmatu, redzam, ka ar baltu skaudību uz mums noskatās valmierieši, jūrmalnieki, ridzinieki, ogrenieši, krāslavieši un daudzi, daudzi citi...

Lai gara spēks un izturība mūsu tautai tik grūtajā un skaistajā laikā, jo mūsu nākotne ir izglītotas un gudras nākamās paaudzes ziņā, bet tāda nākotne būs tikai ciešā saistībā ar grāmatu.

B.Ludženika,
grāmatu nama «Latgale» direktore

Preiļu gleznotāja izstāde Daugavpilī

■ **Daugavpilī, mākslas salonā «Māra» atvērta preiļieša Viktora Lomaša gleznu izstāde.**

Skatītāji ir gandarīti par mazpilsētā dzīvojošā mākslinieka daiļradi, jo bija cerējuši ieraudzīt provinces gleznotājiem amatieriem raksturīgās klusās dabas un dažādas ainavas, bet sastapās ar īstu, nobriedušu mākslinieku, no kura darbiem pretī dveš Austrumzemes elpa ar dziļu filozofisku domu.

Viktors Lomašs dzimis Vidusāzijā, kur viņa senči no Latvijas nokļuvuši pēc pirmā pasaules kara. Tur beidzis Austrumu un Vidusāzijas Mākslas institūtu, ieguvis kinooperatora specialitāti. Taču alkas

pēc tēvu zemes bijušas nepārvaramas, un 1985. gadā Viktors Lomašs pārcēlās uz dzīvi Latvijā, izvēloties Preiļus, jo tie viņam iepatikušies kā jauka un klusa pilsetiņa.

Ceļš uz mākslu Viktoram Lomašam bijis visai sarežģīts, un tikai pēdējie 6 gadi — radoši auglīgi. Tagad glezniecība kļuvusi par viņa maizes darbu. Jau 5 gadus Viktors Lomašs piedalās izstādēs. Viņa gleznas ir bijušas izstādītas Rīgā, Rēzeknē un citur. Daugavpilī notikušas personālizstādes. Preiļu mākslinieka darbi ir pazīstami arī Vācijā, Somijā, Polijā un Beļģijā, kur tie nopirkti. Viktors Lomašs dzīvo no gleznām, jo tām ir labs noiets.

Lai nopirktu kādu gleznu, Preiļos pie viņa nereti iegriežas mākslas cienītāji.

Daugavpils mākslas salonā «Māra» pašlaik izstādītās Viktora Lomaša gleznas ir par Austrumzemes integrālās jomas tēmu, tās ir bez nosaukuma, bet austrumnieciski noslēpumainas un ļoti pievilcīgas. Pats mākslinieks savas gleznas salīdzina ar okeānu, kuru neviens nespēj pārpeldēt, bet iepeldēt var tālu. «Es personīgi šajā okeānā pagaidām esmu samērcejis tikai kājas. Kā būs tālāk, tiešām nezinu. Vajadzīgs liels gribasspēks un izturība, lai aizsāktu mākslā novadītu līdz galam,» atzīst Viktors Lomašs.

J.Aizkalns

Kursi Rēzeknē kristīgās ticības mācības skolotājiem

■ **Rīgas Katehētikas institūta Latgales nodaļa Rēzeknē 5. un 6. novembrī rīko divu dienu kursus Latgales zonas kristīgās ticības mācības skolotājiem un draudžu katehētēm.**

Nodarbības reliģijas pedagogijā, metodikā un psiholoģijā vadīs docente I.Lentčika (Austrija), M.Anševica un S.Freicberga.

Preiļu rajonā sertificētus kristīgās ticības mācības pasniegšanai skolās ir saņēmuši 19 skolotāji. Nepieciešama regulāra tālākizglītība, tāpēc tiek rīkotas klātienē kursu

sesijas un starpsesiju laikā — neklātienē kontroldarbi. Nākotnē būs jāiegūst kristīgās ticības mācības skolotāja diploms.

Piedalīties kursos aicināti visi sertificētie kristīgās ticības mācības skolotāji un pedagogi no tām skolām, kurās šinī mācību gadā attiecīgi sagatavotu pasniedzēju trūkuma dēļ netiek mācīta kristīgās ticības mācība.

Kursos piedalīsies visi Latgales zonas izglītības valsts inspektori.

Kursu atklāšana 5. novembrī plkst. 10.00 Rēzeknes 1. vidusskolā: biskapa V.E. J.Buļa

uzruna, IZMIVI Latgales nodaļas vadītājs J.Gaiļa kungs sniegs pārskatu par kristīgās ticības mācību Latgales skolās šinī mācību gadā, visus kursu dalībniekus sveiks Rēzeknes 1. vidusskolas kristīgās mūzikas ansamblis.

Klausītāju reģistrācija no plkst. 9.30 līdz 10.00. Dienas noslēgumā vienoties kopīgā lūgšanā. Plkst. 18.00 V.E. bīskaps J.Bulis celebrēs Svēto Misi Rēzeknes Jēzus Sirds katedrālē.

Irēna Prikule,
RKI Latgales nodaļas vadītāja

agājušo sestdien un svētdien Preiļos risinājās Latvijas Jaunatnes sporta centra meistarsacīkšu finālsacensības volejbolā meitenēm (1981./82. dz.g.). Preiļos ciemojās divas Rīgas Volejbola skolas komandas, divas Daugavpils Volejbola skolas komandas un meitenes no Kuldīgas. Gāja vareni — kā jau volejbolā un kā jau ar meitenēm.

Pirmajā spēlē preilietes bez īpašām problēmām apspēlēja Kuldīgu 3:0. Pēc tam ne īpaši skatāmā cīņā tika pieveikta Rīgas Volejbola skolas II komanda — arī 3:0. Nu un tad sākās. Preiļi — Daugavpils II. Pirmajos divos setos preilietes savas pretinieces vienkārši sabombardēja, taču pēc tam kādas neredzamas saites saistīja mūsu meiteņu rokas un kājas, un rezultātā piedzīvots zaudējums 2:3.

Nākamā spēle ar Daugavpils I komandu. Kas uzvar — tas kļūst par meistarsacīkšu čempionu. Fantastisks skatītāju atbalsts. Ar pilnu atbildības sajūtu varu apgalvot, ka Preiļos visskaļākie līdzjutēji ir volejbolam, bet varbūt tas bija tāpēc, ka spēlēja meitenes. Ļoti emocionāla, ļoti kvalitatīva spēle. Vairāk nekā 2 stundas ilgajā piecsetu cīņā mūsu meitenes piekāpās ar 2:3. Un

tomēr mūsējās ir pelnījušas tikai uzslavu, pat Preiļu komandas atbalstītāji pēc spēles tikai smaidīja — tas bija baudījums sporta gardēžiem.

Pēdējās spēlēs viss risinājās tā, kā iepriekš paredzēts — bez pārsteigumiem, stiprākās (Daugavpils I un Rīga I) uzvar, vājākās (Rīga II un Kuldīga) zaudē. Tā kā Rīga I ar 3:0 pieveica Daugavpili II, pirms pēdējās spēles, kurā Preiļu komanda tikās ar ridziniecēm, mūsējās varēja ieņemt vietas no otrās līdz ceturtajai. Ja uzvaram ar 3:0 — 2. vieta, ja 3:1 vai 3:2 — 3. vieta, ja zaudējam — paliekam ceturta. Nu nebūtu ceturta vieta šoreiz taisnīga. Mazliet satrauc tas, ka pārāk īss laika sprīdis bija pagājis pēc spēles ar Daugavpili — vienkārši varēja aprūtrķies spēka un emociju, bez kurām volejbolu vispār nevar spēlēt. Tomēr neaptrūkās.

Atkal ļoti skatāma un emocionāla pārbaģata un līdzvērtīga spēle. Izņēmums bija pirmais sets, kad SK «Cerība» komandas kapteine Oksana Jakovļeva ar gremdserviem demoralizēja Rīgas komandu — 7:0, un lieta bija darīta. Piek-tajā setā tā ir pārāk liela punktu atstarpe. Uzvara ar 3:2 un 3. vieta. Ja nebūtu nevajadzīgs klupiens pret Daugavpils II komandu, būtu otrās, un ja mazliet

paveiktos piektajā setā ar Daugavpils I komandas meitenēm, — būtu čempiones. Tāds nu ir tas volejbols, kur liela loma rezultātā ir arī vienkārši sportiskai veiksmei, kad spēku samēri ir līdzīgi. Un tāpēc jau tas ir tik interesants skatītājiem.

Galīgais komandu vietu sadalījums:

1. Daugavpils I	5—0
2. Rīga I	3—2
3. Preiļi	3—2
4. Daugavpils II	3—2
5. Kuldīga	1—4
6. Rīga II	0—5

Par labākajām spēlētājām katrā komandā tika atzītas Anna Rakicka (Daugavpils I), Viktorija Brice (Rīga I), Oksana Jakovļeva (Preiļi), Anastasija Smirnova (Daugavpils II), Inga Vētra (Kuldīga) un Agnese Loce (Rīga II).

Imants Babris,
SK «Cerība» priekšsēdētājs

● **Attēlā: Preiļu komanda — JSC meistarsacīkšu 3. vietas ieguvēja. Pirmajā rindā — Olga Točko, Aiga Zaharāne, Natālija Sparāne, Oksana Jakovļeva, otrajā rindā — Sanita Luriņa, Līga Petrova, trenere Zoja Jakimova, Taņa Volkova, Ella Dže-riņa.**

Pirmie rezultāti cūku mākslīgajā apsēklošanā

Nedaudz gribu pastāstīt par to, ko esmu veicis cūku mākslīgās apsēklošanas darba attīstībā mūsu rajonā, jo lielākajā vairumā zemnieku saimniecību mani pazīst tikai kā govju mākslīgās apsēklošanas tehniķi.

Pirms pusotra gada iegādājās Latvijas balto tīršķimenes kuili Jēkabpils lauksaimniecības firmā «Sīļi». Iekārtoju laboratoriju. Pirmie cūku mākslīgās apsēklošanas mēģinājumi sākās pagājušā gada decembrī. Tie izrādījās veiksmīgi, un darbu turpināju.

Zemkopības ministrijas Ciltslietu nodaļas izveidotā komisija izvērtēja manu darbu un šī gada 9. aprīlī piešķīra cūku mākslīgās apsēklošanas punkta statusu. Bet vislielākais gandarījums bija tad, kad darba rezultāts aizvien uzlabojās. Sivēnu metieni lielākoties ir 12-15 vienai sivēnmātei, ir arī vairāki 15-18 sivēnu metieni. Rožupes pagasta Rubenu saimniecībā mākslīgi apsēklotajai sivēnmātei vienā metienā atskrēja pat 24 veselīgi sivēni, kurus prasmīgie saimnieki gandrīz visus saglabāja un izaudzēja līdz pārdošanas vecumam.

Cūku mākslīgā apsēklošana nesamazina sivēnu skaitu metienā, tas ir atkarīgs no sivēnmātes vaislīguma. Labas vaislinieces iegūšanai jāizvēlas cūciņas no lielākiem metieniem, jo sivēnmātes vaislīgums ir iedzimta īpašība. Droši var iegādāties tās cūciņas, kas iegūtas mākslīgās apsēklošanas ceļā, jo tīršķimenes kuilī krietni uzlabo savu meitu vaislīgumu, tāpēc ka paši ir dzimuši no ļoti ražīgām sivēnmātēm, tas ir, paši ir ar teicamiem ciltsrakstiem. Tādējādi jūsu kūti būs sivēnmātes ar labām īpašībām, teicamu auglību, labu pienīgumu un bagātīgiem metieniem.

Latvijas baltās cūkas gaļas īpašības iespējams uzlabot, krustojot šīs šķimenes cūkas ar ārzemju šķirņu kuiljiem. Tāpēc iegādājies 7 mēnešus vecu Landrases šķimenes kuili, kurš 19. oktobrī uz manu kūti atceļoja taisnā ceļā no Dānijas. Iesaku zemniekiem nebaidīties un krustot Latvijas balto sivēnmāti ar Landrases kuili. Tās rezultātā nobarošanai iegūsi sivēnus ar lielāku dzīvotspēju, augšanas enerģiju, labāku barības izmantošanu.

Iesācējiem sivēnmāšu turēšanā varu dot dažus padomus, kad aicināt mākslīgās apsēklošanas tehniķi uz savu kūti. Cūkas parasti meklējas vairākas dienas — 3-4, dažas pat 5-6. Jāsēklo tad, kad iestājas tā sauktais stinguma reflekss, proti, cūkai tad var pat uzstāties uz muguras, bet tā neprotēs un spīcēs vienīgi ausis.

Cūku mākslīgajai apsēklošanai vēl ir arī dažas citas priekšrocības: nav jāmeklē transports, lai sivēnmāti aizvestu pie kuīļa, nav jābaidās arī no dažādām infekcijas slimībām, ko var dabūt jūsu sivēnmāte, līdz ar to arī pārējie lopu jūsu saimniecībā.

Ja esmu ieinteresējis jūs, cienījamie lasītāji, sēklot savas cūkas mākslīgi, zvaniet pa telefonu 23836.

Jānis Sudniks,
mākslīgās apsēklošanas tehniķis

Apstiprināts Valsts Preiļu linu sēklkopības stacijas privatizācijas nolikums.

Iepazīties Preiļos, Rīgas ielā 3, otrdienā, tel. 22386. Likumā noteiktajiem pretendentiem pieteikties četru mēnešu laikā no publicēšanas dienas.

Privatizācijas komisija

Z.s. «OPSA» iepērk: bērza papīrmalku, bērza finierklučus.

Pieņemšanas dienas: pirmdiena, otrdiena, ceturtdiena, piektdiena. Nodrošinām ar transportu.

Tāl. 65015.

Sludinājumi un reklāma 22305

4. novembrī pārdos 11 mēnešus vecas brūnas Holandes dējējvistas (Ls 1,40) Aglonā 8.00, Rušonā 8.30, Bašku pieturā 8.40, Kastirē 8.50, Jasmuižā 9.20, Preiļos 9.40, Sutros 10.40, Līvānos pie universālveikala 11.00, Rudzātos 12.20, Priekuljos 12.40, L. Anspokos 13.00, Smelteros 13.20, Riebiņos 13.40, Stabulniekos 14.00, Galēnos 14.30.

6. novembrī tirgos 3 un 4 mēnešus vecus brūnus un baltus «Haiseks» šķimenes jaunputnus un 12 mēnešus vecas dējējvistas Sīļukalnā 9.00, Galēnos 9.20, Stabulniekos 9.40, Riebiņos 10.00, Preiļos 10.20, Aizkalnē 11.20, Rušonā 11.40, Aglonā 12.00, Pelēcos 12.40, Raudovkā 13.00, 2. Vārkavā 13.40, Ančkinos 14.00, Sutros 14.20, Rožupē 14.40, Rudzātos 15.05, Priekuljos 15.30.

Perk zāģbaļķus un sikbaļķus, diametrs no 14 cm. Ir transports. Tāl. 24646.

Paju sabiedrība «Ainava»

iepērk lopbarības bietes un cukurbietes. Izzaņas pa telefonu 17747.

Tautas dziediece, psiholoģe Valentīna Kuļešova palīdzēs jums atbrīvoties no dažādām slimībām: ādas, piena dziedzeru, plaušu, sirds, kuņģa, aknu, vairogdziedzera u.c.; izvadīs akmeņus no nierēm, žults, urīnpūšļa; novērsīs lāstu, ļaunas acs ietekmi; palīdzēs atrisināt ģimenes problēmas; atbrīvos no stresa, trauksmes sajūtas, bailēm; veiks darbu ar fotogrāfiju; noņems alkohola ietekmi.

Pieņems 6. novembrī Līvānos kultūras namā Rīgas ielā 105 no plkst. 10.00. Uzzaņas pa tālr. 8-241-21744.

LASKANA

Aglonas stacijā iepērk

- ✓ papīrmalku: bērzs 15 \$ (16 \$ no 50 m³ mēnesī),
 - ✓ apse 7 \$,
 - ✓ egle 14 \$,
 - ✓ sērkokčiņkluči, apse 14, 15 \$,
 - ✓ baltalkšņa kluči Ls 9,
 - ✓ sikbaļķi 3,10 m, egle, priede 16 \$,
 - ✓ zāģbaļķi 6,10 m, egle; 3,70 m, 7,40 m, priede 33 \$ (Ls 18).
 - ✓ Jaunums! Bērza papīrmalka no cirsmas par 12, 13 \$.
- Kokvedēja pakalpojumi. Samaksa tūlītēja. Zvaniet mums 65085, 15189 vakaros.

Rajona iedzīvotāju ievēribai

Valsts veterinārā aptieka Preiļos tiek pārceļta no Brīvības ielas 15 uz Brīvības ielu 2 universālveikala 1. stāvā (ieeja no mēbeļu nodaļas). Darba laiks katru dienu no 8.30 līdz 17.30, sestdienās no 8.30 līdz 14.00.

Pārdod

VW Transportier, 1989.g., 3600 \$; Opel Ascona, 1985.g., 1800 \$; Audi-100 (cigārs), 1983.g., 1800 \$; Volvo-740 (dizelis), 1986.g., 4600 \$; VW Jetta, 1988.g., 3600 \$. Tel. 21755, 21142, 23340;

IŽ-2715 divas mašīnas par Ls 300; četrrīnku elektropilni «Elektra 1001-M» par Ls 60. Tel. 54727;

VAZ-21011, 1976.g. braukšanas kārtībā. Tāl. 24571 vakaros;

VAZ-2105 pēc kapitālā remonta. Tāl. 24313;

M-412, 1984.g. Tāl. 48543;

steidzami GAZ-53 par Ls 450 un Johnsered-2055 par Ls 280. Tel. 22893;

Audi-100, 1985.g., 2 l, dizelis, lūka, stereo. Cena 3350 \$. Tel. 24443;

Opel Ascona, 1983.g., 1500 \$; VW Golf (5 durvis), 1986.g., 2800 \$; Opel Omega Caravan, 1987.g., 4500 \$. Zvanīt 23713 vakaros;

Moskvič, Ls 130. Tel. 24640;

GAZ-52. Tel. 21504;

Audi-100, 1984.g. Tāl. 23464;

Moskvič IŽ Kombi, 1987.g. Tāl. 22651;

Mazda-323 vai maina pret traktoru T-25. Tel. 23854;

Iēti traktoru T-74, 2 cilindru benzīna motoru, elektroģeneratoru. Tel. 14229;

MTZ-52 pusrāmju, priekšējo brusu, hidraulikas sūkni, LAZ un MAZ riepas. Tāl. 46389 pēc 18;

kāpostus 0,04 Ls/kg, vairumā lētāk, kviešus un miežus. Tāl. 34439;

kāpostus 0,05 Ls/kg Vārkavas pagasta Grudinokā. Pastars;

kāpostus. Tāl. 22916;

kartupeļus lopbarībai. Tel. 54606;

zirgu. Tāl. 52476;

zirgu. Zvanīt 21752 vakaros;

zirgu (3,5 g.). Tel. 24213;

zirgu. Tel. 22153;

kēvi un kumeļu. Tel. 50494, 50417;

jaunzirgu. Zvanīt 14295 vakaros;

3 g. v. ērzeli. Tāl. 58670;

9 mēnešus vecu kumeļu. Zvanīt 21265 vakaros;

7 mēnešus vecu kumeļu. Tāl. 59282;

grūnsnu teli Aizkalnē. Tel. 54670;

govu un grūnsnu teli. Tāl. 32262;

govu. Tel. 32255;

grūsnas teles Preiļu pagasta Gavaros. V.Jaudzems;

govu un VAZ-2101, 1972.g. Tāl. 59257;

Pēc remonta darbu atsākusi kinoteātra «Ezerzeme» videonoma:

- teicama kvalitāte,
 - mērenas cenas,
 - laipna apkalpošana.
- Tāl. 21811

Pērk privatizācijas sertifikātus par visaugstākajām cenām, kā arī pārdod Līvānos, poliklinikas 1. stāvā, tālr. 44174, un Preiļu pilsētas domē, tālr. 22044.

grūnsnu teli, ir izvēle. Tel. 38755;

1-istabas privatizētu dzīvokli Preiļos. Tel. 23670;

vienistabas dzīvokli Rīgā. Tel. 24612;

māju vai pusi mājas Skrīveros, 60 km no Rīgas. Tel. 42479;

graudu kalti SZPB-2,5. Tāl. 55721;

miglotājus, cena Ls 300. Zvanīt 48546 no rīta un vakaros;

SMD motoru virzuļu grupas. Zvanīt 54714 agrī rītā;

labu lietotu šiferi. Tel. 59349;

klēti. Tel. 36607;

medību bisi IŽ-58. Tāl. 24144;

sausu skaldītu malku. Tel. 57619;

pārvietojamo metināšanas aparātu ar T-40 dzinēju, Ls 280. Tāl. 58411, 33733;

ūdensskaitītājus dzīvokļiem. Tāl. 22654, 22835.

Pērk

cirsma. Veic to izstrādi. Tel. 22752;

mežu vai skuju koku zāģbaļķus. Tel. 22665, 24281 līdz 11.00 un pēc 20.00;

mikroautobusu «Latvija». Tel. 36635;

gaļu. Tāl. 23108;

cūkgaļu. Tāl. 8-22-345669;

gaļu. Tāl. 55743;

gaļu. Tel. 21898;

gaļu. Tel. 23477, 43350;

vieglo automašīnu traileri. Zvanīt 48546 rītos un vakaros;

jenotu ādas. Zvanīt 22724 vakaros;

KAMAZ vilcēja sedlus, hidraulisko sūkni, skābekļa balonus un elektromotorus. Tāl. 65085, 21436 vakaros;

T-40 aizmugures riepas. Tāl. 22654, 22835.

Maina

divistabu dzīvokli pret trīsistabu. Visi Preiļos. Tāl. 24346;

trīsistabu dzīvokli Preiļos pret mazāku vai pārdod. Tāl. 23002.

Irē

1-istabas dzīvokli Preiļos. Zvanīt 56720 pēc 17.00.

Dažādi

Meklēju auklītes darbu Līvānos. Tāl. 43577.

Veic transporta pakalpojumus ar Ford Transit. Tel. 54727.

Pērk privatizācijas sertifikātus par visaugstākajām cenām Līvānos, pasta ēkas 2. stāvā. Tāl. 42663.

Pērk un pārdod privatizācijas sertifikātus Līvānos, universālveikala grāmatu nodaļā. Tāl. 43688.

Firma «TKM» turpina iepirkt privatizācijas sertifikātus. Adrese: Preiļos, Paulāna ielā 3a. Tāl. 22202.

Tu esi katram viena, tomēr tikai viena. Pie kuras kā pie saules bērni turas klāt, Un tāpēc ir tik grūti, zaļām skujām birstot, Uz mūžu smagai zemei tevi atdot, māt. Skumju brīdī esam kopā ar Janīnu Smani, MĀTI smiltajā guldot. Aglonas internētģimnāzijas kolektīvs

NOVADNIEKS

Laikraksts iznāk kopš 1950. gada 29. marta. Redakcijas adrese: Aglonas ielā 1, Preiļi, LV-5301. Tel. 22059, 22305, 21759. Pasūtījuma indekss 3033.

Izdod Preiļu rajona pašvaldības uzņēmums «Laikraksta «Novadnieks» redakcija»

Iznāk 8 reizes mēnesī. Abonēšanas maksa mēnesī Ls 0,71. Mazumtirdzniecībā līgumcena.

Redaktors Pēteris Pizelis

Reģistrācijas apliecība Nr. 1018 Iespiests SIA «Latgales druka», Rēzeknē, Baznīcas ielā 28. Ofsetiespiedums. Metiens 4950.